

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
موسسه تحقیقات گیاه پزشکی کشور

واژه‌های مورد استفاده در نماتدشناسی

تالیف:

دکتر عباس صلاحی اردکانی و دکتر محمد عبدالمهدی

۱۳۸۹

الله اعلم
بما نزلنا من
القرآن

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
موسسه تحقیقات گیاه پزشکی کشور

واژه‌های مورد استفاده در نماتدشناسی

تالیف:

دکتر عباس صلاحی اردکانی
عضو هیئت علمی مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان کهگیلویه و بویراحمد
دکتر محمد عبدالهی
عضو هیئت علمی دانشگاه یاسوج

۱۳۸۹

سرشناسه : صلاحی اردکانی، عباس، ۱۳۴۳ -

عنوان و نام پدیدآور : واژه‌های مورد استفاده در نمادشناسی / عباس صلاحی اردکانی، محمد
عبداللهی.

مشخصات نشر : تهران: موسسه تحقیقات گیاه پزشکی کشور، ۱۳۸۹.

مشخصات ظاهری : ۱۳۳ ص.

شابک : 978-600-5916-05-8

وضعیت فهرست نویسی : فیپا

موضوع : نماتدها-- اصطلاح‌ها و تعبیرها

موضوع : نماتدها-- واژه‌نامه‌ها-- انگلیسی

شناسه افزوده : عبداللهی، محمد

شناسه افزوده : موسسه تحقیقات گیاهپزشکی کشور

رده بندی کنگره : ۳۹۱QL / ۸ص ۸ ۱۳۸۹

رده بندی دیویی : ۵۹۵/۱۸۲

شماره کتابشناسی ملی : ۰۴۸۶۹۱۲

تاریخ درخواست : ۱۳۸۹/۰۹/۲۲

تاریخ پاسخگویی : ۱۳۸۹/۱۰/۰۸

کد پیگیری : ۳۱۹۵۱۶۱

ISBN: 978-600-5916-05-8

شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۵۹۱۶-۰۵-۸

واژه‌های مورد استفاده در نمادشناسی

نگارنده : عباس صلاحی اردکانی، محمد عبداللهی

ناشر: موسسه تحقیقات گیاهپزشکی کشور

ویراستار : زهرا تنها امیرمافی

کمیته انتشارات : حسن عسکری ، ابراهیم ابراهیمی ، فرامرز علی نیا ، رسول زارع ، شهاب منظری ، محسن مروتی ، عباس

حسینی نژاد ، اسکندر زند ، محمدرضا ملک زاده ، منصوره میر ابوالفتحی

چاپ اول : ۱۳۸۹

مسئولیت صحت مطالب با نگارنده است .

نشانی : بزرگراه شهید چمران ، خیابان یمن ، پلاک ۱۰۲

کد پستی : ۱۹۳۹۵ ، صندوق پستی : ۱۴۵۴ ، ۲۲۴۰۳۶۹۱ ، تلفن : ۱۶ - ۲۲۴۰۳۰۱۲

www.iripp.ir

به اتفاق این اثر را تقدیم می‌نمایم به استاد دکتر تقدیرمان آقای

دکتر احمد خیری

اوکله انبای نمدشناسی را به ما آموخت

به نام خداوند ن والقلم

مقدمه نگارندگان

خداوند بزرگ را شاکریم که توان تفکر، قدرت گردش قلم و سعادت نگارش کتاب حاضر را نصیب این بندگان حقیرش نمود تا به این طریق بخشی از زکاة علم خویش را پرداخته و قدمی هرچند کوتاه در راه خدمت به ایران، این مهد تاریخی علم و تمدن برداریم.

کتاب حاضر تلاش بر آن دارد که علم معانی کلام را در حیطه نماتد شناسی توسعه بخشیده و طی مسیر ترقی در این علم را برای جویندگان فارسی زبان آسانتر نماید. بدیهی است این اثر حاصل نگردید، جز با تلاش و همتی که خداوند نصیب نگارندگان آن نمود و از طرفی به بازار علم راه نیافت جز به واسطه همدلی و یاری همکاران عزیزمان در موسسه تحقیقات گیاهپزشکی کشور که در اینجا بر خود واجب و لازم می دانیم صمیمانه ترین سپاس ها را تقدیمشان نماییم. آنچه مسلم است، این نوشته عاری و خالی از نقص نبوده و ارشاد شما خواننده عزیز در راستای رفع عیوب آن، مایه خوشحالی نگارندگان خواهد بود.

دکتر عباس صلاحی اردکانی

و

دکتر محمد عبدالهی

آدرس الکترونیکی نگارندگان

salahi_abbas@yahoo.com

abdollahi@mail.yu.ac.ir

A

a

یک رابطه‌ی de Man؛ نسبتی که با تقسیم طول بدن نماتد به عرض آن در عریض‌ترین بخش از بدن حاصل می‌شود. این نسبت در طبقه‌بندی نماتدها اهمیت بسیاری دارد.

A-band

بخشی از ناحیه‌ی انقباضی سلول ماهیچه‌ای است که رشته‌های ضخیم توسط رشته‌های نازک‌تر احاطه شده‌اند.

Acaudate

شکلی از نماتدها است که در آن مخرج در انتهای بدن قرار داشته و دم وجود ندارد.

Acerate

سوزنی شکل

Acephalous

فاقد سر

Acoelomate

موجودات زنده‌ی فاقد حفره‌ی حقیقی (مثل Platyhelminthes)

Acquired immunity

مقاومت بر علیه ریزجانداران که به واسطه‌ی ایجاد پادتن بر علیه این موجودات یا فرآورده‌های آنها ایجاد می‌شود.

Acquisition access

حداقل زمان لازم برای نماتد که باید در معرض منبع ویروس قرار گیرد تا قابلیت انتقال آن را کسب نماید.

Acquisition period

حداقل زمان لازم برای نماتد که بتواند ویروس را از گیاه آلوده بگیرد و به گیاه دیگر

انتقال دهد.

Actin

نوعی پروتئین که رشته‌های نازک بخش انقباضی سلول‌های ماهیچه ای از آن تشکیل شده‌اند.

Active resistance

این نوع مقاومت تنها زمانی فعال می‌گردد که انگل به میزبان حمله می‌کند.

Acuate

تیز، باریک

Adanal

۱- مرتبط با ناحیه‌ی مخرجی
۲- نوعی بورس که به طور کامل دم را نمی‌پوشاند و به ناحیه‌ی کلوآک یا مخرج محدود شده است.

Adanal genital papillae

پستانک‌های جنسی مخرجی - از ضمائم مخرجی در نر

Adaptation

تغییرات ظاهری و فیزیولوژیکی یک اندام که در راستای سازگاری با یک محیط خاص صورت می‌پذیرد.

Adult

بالغ - فردی که به لحاظ اندام تولید مثلی جنسی کامل شده است. (در نماتدها پس از چهار بار پوست‌اندازی)

Aeraobic

هوازی

Aerolated

دارا بودن زائده کوتیکولی در سر و دم

Afferent neurons

نرون‌های درون‌بر - مشابه نرون‌های حسی

Ageing

پیر شدن - مرحله‌ی پس از بلوغ که همراه با کاهش فعالیت‌های سوخت و سازی، به دلیل کهولت سن است.

Alae

اتساعات جانبی باله مانندی است که در نواحی گردن یا دم وجود دارد که نتیجه‌ی ضخیم شدن طولی کوتیکول است.

Alimentary canal

لوله‌ی گوارشی - لوله‌ی داخلی بدن نماتد که از دستگاه گوارش تشکیل شده است، از حفره‌ی دهانی آغاز شده پس از آن به ترتیب محفظه‌ی دهانی، مری، روده، راست‌روده و نهایتاً مخرج یا حفره‌ی کلواکی قرار دارند.

Allometric growth

غیر هم‌اندازه - نوعی رشد است که در آن میزان رشد یک بخش از بدن یک موجود زنده در مقایسه با اندام‌های دیگر بدن متفاوت است.

Allopatric

نا هم‌بوم - جمعیت یا گونه‌ای که به صورت ناسازگار ولی انحصاری نواحی جغرافیایی خاصی را اشغال می‌کنند.

Allotype

نمونه‌ی مشابه - نمونه‌ای که به عنوان نماینده از جنس مخالف نمونه‌ی شاخص، از بین نمونه‌های الگو برگزیده می‌شود.

Alpha taxonomy

طبقه بندی توصیفی - سطحی از طبقه‌بندی که با توصیف و نامگذاری گونه‌ها مرتبط است.

Alternate of generation

تناوب نسل‌ها - تناوب یک نسل دوجنسی با یک نسل تک‌جنسی از یک موجود زنده

Ambifenestrane

وجود دو پنجره در مخروط فرجی نامتدهای سیستی که توسط پل فرجی مجزا شده‌اند.

Aminergic neurosecretions

آمین‌های حاصل از فعالیت موجودات زنده که توسط سلول‌های عصبی ترشح می‌شوند.
مثل سروتونین‌ها و کاتکولامین‌ها

Amphid

عضو حس بویایی

Amphid aperture

سوراخ آمفید

Amphid opening

منفذ خروجی آمفید که از طریق آن مواد محرک دریافت و به کیسه‌ی آمفیدی منتقل می‌شود.

Amphidelphic

ماده‌های دارای دو تخمدان متقابل

Amphidial nerves

اعصاب آمفیدی - یک جفت عصب است که به آمفید وارد می‌شوند. این اعصاب از گره‌های عصبی آمفیدی منشأ گرفته‌اند. این گره‌های عصبی کوچک در مجموعه‌ای از گره‌های حجیم جانبی در جوانب ناحیه‌ی بعد از حلقه‌ی عصبی قرار گرفته‌اند.

Amphidial pouch

کیسه‌ی آمفیدی - محفظه‌ی جلویی آمفید که محتوی عصب است.

Amphids

یک جفت گیرنده حسی جانبی که در رو یا عقب لب‌های جانبی قرار گرفته‌اند.

Amphigonus

موجودات دو پایه - گونه‌هایی که دارای افراد جداگانه‌ی نر و ماده‌اند.

Amphimixis

نوعی از تولیدمثل جنسی که در آن یاخته‌ی جنسی نر با هسته‌ی تخم ماده امتزاج می‌یابد.

Ampullate

فلاسک مانند

Anabiosis

مرحله‌ای از تعلیق حیات که به دلیل قرار گرفتن نماتد در شرایط خشک حاصل شده و سپس با افزایش رطوبت خاتمه می‌یابد.

Anal aperture

سوراخ مخرج

Anal muscles

ماهیچه‌های مخرج

Anal opening

مخرج - منفذ یا دهانه به سمت خارج راست روده - دهانه‌ی خروجی لوله‌ی گوارشی که از طریق آن تخلیه صورت می‌پذیرد.

Analogous

قیاسی - تشابهات بین ویژگی‌های ظاهری دو یا چند موجود زنده که قابل ره‌گیری از طریق همین ویژگی در اجداد مشترکشان نیست. به عنوان مثال نیش در نماتدهای tylenchids و dorylaimids تقریباً مشابه و دارای نقش یکسانند در حالی که منشأ متفاوت دارند.

Anguinids

نماتدهای *Anguina* ، *Subanguina* ، *Cynipanguina* و *Nothanguina* که عامل ایجاد گال بر روی اندام‌های هوایی گیاه هستند.

Anhydrobiosis

حیات در بی‌آبی - مرحله‌ای از زندگی یک موجود زنده وقتی که به دلیل تنش رطوبتی از خود فعالیت پایین سوخت و ساز نشان می‌دهد.

Anisocyty

شرایطی که سلول‌های روده از نظر ارتفاع از خود تفاوت نشان می‌دهند و در نتیجه موجب شکل نامنظم مجرای روده توام با چروکیدگی آن می‌شود.

Anisoglottoid

نوعی حفره‌ی دهانی نوع diplogasteroid که در آن سه مفصل metarhabdions در سطوح مختلف قرار گرفته‌اند.

Anisomorphic

نوعی دستگاه حنجره‌ای حفره‌ی دهانی نوع diplogasteroid که در آن سه مفصل metarhabdions از نظر شکل و ترکیب غیرمشابه هستند.

Annulate

حلقه دار

Annulations

حلقه های بدن

Annule

بخش ضخیم شده‌ی داخلی کوتیکول که بین شیارها یا شکاف‌های عرضی قرار گرفته‌اند.

Anoxibiosis

حیات غیرهوازی - مرحله‌ای از زندگی یک موجود زنده وقتی که به دلیل وجود

اکسیژن کم، از خود فعالیت پایین سوخت و ساز نشان می‌دهد.

Antepudendum

اصطلاحی است برای بیان پیشروی لوله‌ی تناسلی ماده از منفذ تناسلی ماده به سمت جلو بدن

Anterior

جلوئی

Anus

مخرج - منفذ مخرجی - انتهای راست‌روده

Apex

نوک یا انتهای نیش یا آلت نری

Aphelenchids

نماتدهای دارای مری *aphelenchoid* (حباب میانی گسترده و زاویه‌دار که ترشحات هر سه غده‌ی مری در آن می‌ریزد و حباب انتهایی با روده دارای همپوشانی به صورت آویزان است. این نماتدها اغلب قارچ خوارند یا با حشرات مرتبط و در برخی از آن‌ها انگل گیاهی هستند.

Apical necrosis

بافت‌مردگی جوانه‌ی انتهایی یا انتهای گیاه

Apophysis

زائده - تورم یا توسعه‌ی اندام (مثل تورم اندام Z) در برخی از گونه‌های *Xiphinema*

Apormorph

یک ویژگی منتج شده

Applied nematology

نماتدشناسی کاربردی

Aquatic nematodes

نماتدهای دریا زی

Arcade cell

سلول طاقدار - سلول‌های اصلاح یافته‌ی هیپودرمی که در راستای ایجاد لب، تغییر شکل داده‌اند.

Arch

برجستگی پشتی یا شکمی خطوط کوتیکولی موجود در نقوش ناحیه‌ی جنسی نماتدهای ریشه‌گرهی

Archetype

الگوی اصلی - یک الگوی اجدادی فرضی که با حذف خصوصیات اختصاصی حاصل شده است - به phylogeny مراجعه شود

Arcuate

کمان‌مانند - انحنادار و قوس‌مانند

Areolation

نوعی از تغییرات کوتیکولی که در آن خطوط عرضی روی بدن توسط خطوط طولی قطع شده‌اند.

Armulation

حلقه‌های مدور کوتیکولی موجود در روی بدن که از برآمدگی‌ها و شیارهای عرضی کوتیکولی حاصل شده‌اند.

Artificial classification

طبقه‌بندی مصنوعی - نوعی طبقه‌بندی که بر اساس ویژگی‌های تشخیصی مناسب و آشکار انجام می‌شود و در آن توجهی به ویژگی‌های نشان‌دهنده‌ی قرابت‌ها نمی‌شود. در این نوع طبقه‌بندی اغلب از یک ویژگی دلخواه استفاده می‌شود. (به واژه‌های classification و phylogeny مراجعه نمایید)

Aseptic

استریل، بدون میکروب

Associate neurons

نورون‌هایی که نورون‌های حسی را به نورون‌های حرکتی مرتبط می‌سازند.

Astomatous

یکی از انواع محفظه‌های دهانی ابتدایی که در آن محل اتصال محفظه‌ی دهانی به مری توسعه‌نیافته است و cheilostome ابتدایی است.

Athrocytes

نوعی از سلول‌های حفره‌ی بدن که قادر به جذب مواد خارجی از مایع بدن و ذخیره‌ی آن به شکل بلوری است.

Atolerant

حالتی که گیاه میزبان در آلودگی‌های شدید توسط انگل، صدمه حاصله را متحمل نمی‌شود.

Automixis

خودبارور در مقابل دگربارور - خودباروری اجباری در دوجنسی‌ها که تخم و اسپرم هردو توسط یک فرد ایجاد می‌شوند.

Autosome

یکی از کروموزوم‌های غیرجنسی

Avirulent

غیر بیماریزا - ناتوانی نوع‌بیماریزا، فرد یا نژادی از نماتد در تولیدمثل بر روی میزبان

Awl nematode

نماتد سوراخ‌کن - نام عمومی برای *Dolichodorus heterocephalus*

Axenic

کشت خالص - رشد دادن یک موجود زنده در شرایط بیرون از محیط زنده، به گونه‌ای

که موجود زنده‌ی دیگری در این محیط کشت رشد نکند.

Axon

آکسون - رشته‌ی طویل‌شده‌ای که از سلول یا بدنه‌ی سلول عصبی امتداد یافته است.

B

b

یک رابطه‌ی de Man؛ نسبت طول بدن به فاصله‌ی انتهای جلویی بدن تا محل اتصال مری و روده. این نسبت در طبقه‌بندی نماتدها اهمیت بسیاری دارد.

B. A.

اسید ایندول-بوتیریک، یک هورمون تنظیم‌کننده‌ی رشد

b'

یک رابطه‌ی de Man؛ بیانگر نسبت بین طول مری و طول بدن بوده در مرفومتريک نماتدهای tylenchid مورد استفاده دارد و نسبت طول بدن به فاصله‌ی بین انتهای جلویی بدن تا انتهای غدد مری است.

Baciliform

باسیلی شکل، میله‌ای شکل

Bacillary layer

لایه‌ی میله‌ای - یک لایه‌ی ممتد از پوشش پرزمانند مجرای روده است.

Bacteriophagous

باکتری خوار

Baermann apparatus

دستگاه استخراج نماتد برمن

Baermann funnel technique

روش قیف برمن

Basal

انتهایی

Basal bulb

حباب انتهایی مری یا تورم پیازمانند مری که به آن پیاز انتهایی مری نیز گویند.

Basal knobs

گره های انتهایی نیش (استایلت)

Basement membrane

غشای زیرین - لایه‌ای که داخلی‌ترین لایه‌ی کوتیکول را از هیپودرمی جدا می‌سازد. این لایه سلول‌های مخاطی روده را نیز احاطه کرده است.

Bearding of roots

ظاهر انبوه ریشه‌ها که به دلیل توسعه‌ی بیش‌ازحد ریشه‌های جانبی ایجاد می‌شود. به این حالت ریشه‌ی گرسنه، ریشه‌ی پرمو، ریشه‌ی ریش‌مانند و جاروی جادوگر نیز گویند.

Beta taxonomy

سطحی از طبقه‌بندی است که با آراستن گونه‌ها در یک سامانه‌ی طبیعی از واحدهای رده‌بندی پایین‌تر و بالاتر از طبقه‌بندی‌های آلفا و گاما مرتبط است.

Bifenestrate

حالت دو پنجره‌ای

Bilateral symmetry

تقارن دوجانبه - کنایه از موجودات زنده‌ای است که بدنشان را می‌توان با یک خط فرضی طولی که از بخش پشتی-شکمی آن می‌گذرد، به دو بخش تقسیم کرد که هریک از بخش‌ها تصویر آینه‌ای بخش دیگر باشد.

Binomial nomenclature

نامگذاری دواسمی - سامانه‌ای از نامگذاری موجودات زنده است که ابتدا توسط لینه‌ی سوئدی ابداع گردید و امروزه با نام نامگذاری دواسمی به صورت گسترده‌ای کاربرد دارد. در این سامانه اسامی مناسبی به هر موجود زنده اختصاص داده می‌شود که از دو جزء تشکیل شده است، جزء اول نام جنس و جزء دوم نام گونه است.

Bioassay

انجام تست یا آزمون بر روی موجود زنده

Biological classification

طبقه‌بندی بیولوژیکی - آراستن موجودات زنده در طبقات مختلف بر اساس استنتاج قرابت‌های تکامل نژادی بین آنها

Biological control

مبارزه‌ی بیولوژیکی - بازداری یک جمعیت از موجود زنده‌ی مورد نظر با استفاده از یک موجود زنده‌ی دیگر یا مواد حیاتی که یا به طور طبیعی صورت می‌پذیرد یا با دستکاری در محیط زیست حاصل می‌شود.

Biological races

نژادهای بیولوژیک - جمعیت‌های هم‌بوم از یک گونه که نمایانگر تنوع فیزیولوژیک بر اساس ترجیح میزبان است.

Biological species

گونه‌های بیولوژیک - مفهوم طبقه‌ی گونه با تاکید بر جدا بودن افراد یک جمعیت به لحاظ تولیدمثل

Bionomics

مطالعه‌ی جمعیت‌های یک موجود زنده و مراحل زندگی آنها در ارتباط با تغییرات فصول

Biota

مجموعه‌ی گیاهی و جانوری یک منطقه

Biotype

هم‌نوع - تنوع فیزیولوژیک درون گونه‌ای فرد یا افراد یک گونه که دارای ترکیب ژنتیکی یکسانند. - یک گروه فرعی مشتق شده از گونه که اغلب با داشتن یک یا تعداد کمی از خصوصیات متمایز می‌شوند.

Bisexual

دو جنسی

Bl

یک رابطه‌ی de Man؛ نسبتی که از تقسیم کردن طول کل بدن به فاصله‌ی بین ابتدایی‌ترین بخش از بدن تا انتهای غدد مری به دست می‌آید.

Blastocoel

مایعی که در روند توسعه‌ی جنینی، حفره‌ی اولیه‌ی بلاستولا را پر می‌کند.

Blastocoele

حفره‌ی اولیه‌ی بدن در مرحله‌ی بلاستولا، که بدون یک بافت پوششی مناسب، توسط بلاستومرها احاطه شده است. در اغلب جنس‌ها، این حفره تنها یک فضای ناپایدار است که مستقیماً به حفره‌ی بدن در نماتد بالغ تبدیل نمی‌شود.

Blastula

مرحله‌ی ۱۶-۱۲ یاخته‌ای در مراحل ابتدایی توسعه‌ی جنینی است که در آن بلاستوسل به وجود می‌آید.

Bloat

بادکرده - نام عمومی برای بیماری ایجاد شده توسط نماتد *Ditylenchus dipsaci* در پیاز که در آن نشانه‌های تورم بخش پایینی گیاه دیده می‌شود.

Bluntly

به صورت پهن و گرد

Body cavity

حفره‌ی اصلی بدن که در حدفاصل بین دیواره‌ی بدن و لوله‌ی گوارشی قرار دارد. (به واژه‌های Coelome و Pseudocoelome نیز مراجعه نمایید)

Body posture

وضعیت بدن - خمیدگی حاصل در بدن نماتد پس از آن که مقدار کمی حرارت به آن بدهیم یا با حرارت ملایم آن را بکشیم. مثل اشکال C شکل، مارپیچ یا مستقیم.

Body wall

پوست بدن

Brush border

به واژه‌ی bacillary layer مراجعه نمایید.

Buccal aperture

دهانه‌ی دهانی - منفذ دهانی لوله‌ی گوارشی

Buccal capsule

پوشینه‌ی دهانی - بخشی از لوله‌ی گوارشی که از حفره‌ی دهانی آغاز و تا ابتدایی‌ترین بخش مری امتداد دارد و توسط کوتیکول بسیار نازکی پوشش داده شده است.

Buccal cavity

حفره‌ی دهانی - حفره‌ای که به پوشینه‌ی دهانی یا شکاف دهانی متصل است.

Bud and leaf nematode

نماتد جوانه و برگ - نام عمومی برای گونه‌های جنس *Aphelenchoides*

Bullae

ساختارهای دکمه مانند که در نزدیکی روزنه‌ی فرجی مخروط سیست برخی از نماتدهای مولد سیست قرار دارد.

Bunchy top

سرخوشه‌ای - یک بیماری ویروسی در موز که توسط حشره منتقل می‌شود. برگ‌های گیاه بیمار باریک و رنگ‌پریده شده نشانه‌های موزاییک از خود نشان می‌دهند. در این بیماری برگ‌ها به صورت مجتمع از یک محل خارج و ظاهری شبیه بوته‌ی گل دارد.

Burrowing nematode

نماتد حفار - نام عمومی برای نماتد *Radopholus*

Bursa

یک جفت اتساع باله‌مانند کوتیکولی که در ناحیه‌ی دم نماتد نر وجود دارد و به گرفتن نماتد ماده در هنگام جفت‌گیری کمک می‌کند.

Bushy root

ریشه انبوه و پر پشت

C

C

یک رابطه‌ی de Man؛ نسبتی که از تقسیم طول بدن به طول دم حاصل می‌شود.

CIP=C'

یک رابطه‌ی de Man که در مرفومتريک نماتدها کاربرد دارد و حاصل تقسیم طول دم بر عرض بدن در ناحیه‌ی مخرج است.

Caecum

یک لوله‌ی کور است که از انتهای مری یا ابتدایی‌ترین بخش روده خارج شده است.

Calomus

بخش میله‌ای اسپیکول

Capitulum

بخش ابتدایی اسپیکول، محلی که ماهیچه‌ها به آن اتصال دارند و در قسمت شکمی آن محل سخت شده‌ای وجود دارد که در قطعه‌ی هدایت کننده‌ی گوبرناکولوم قرار گرفته است.

Cardia

ساختاری واقع در انتهای حباب انتهایی مری که به عنوان دریچه‌ای برای جلوگیری از برگشت غذا عمل می‌کند. این ساختمان بین مری و روده قرار دارد و دریچه‌ی مری-روده‌ای نیز نامیده می‌شود.

Cardiac bulb

حباب انتهایی مری

Cardiac glands

غده‌های موجود در کاردیا مثل جنس *Nycolaimus*

Cardiac valve

دریچه اتصال مری به روده

Carnivorous

گوشتخوار - موجودات زنده‌ای که غذای خود را از جانوران اخذ می‌کنند.

Catalog LkA

فهرستی از منابع طبقه‌بندی است که بر اساس واحدهای رده‌بندی تنظیم شده است و بدین لحاظ حداقل یک مرجع مناسب برای مهم‌ترین منابع طبقه‌بندی و فهرست‌واژه‌های واحدهای رده‌بندی منظور شده می‌باشد.

Caudal

مربوط به ناحیه‌ی دم

Caudal alae

اتساع باله‌مانند کوتیکولی در ناحیه‌ی دم نماتد نر که به جفت‌گیری کمک می‌کند.
مثل بورسا

Caudal glands

۳-۵ غده که ترشحاتشان را از طریق سوراخی در انتهای دم خارج می‌سازند. این ترشحات حاوی مواد چسبناک به منظور اتصال می‌باشند. (در نماتدهای Adenophorea)

Caudal papillae

پستانک‌های دم - پستانک‌های موجود در ناحیه‌ی دم مثل نماتدهای mermithid که این پستانک‌ها در ناحیه‌ی انتهایی دم مرحله‌ی لاروی این نماتدها وجود دارد.

Caudal setae

موهای دم - گیرنده‌های مو مانند حسی که در ناحیه‌ی دم قرار گرفته‌اند.

Caudalids

گیرنده‌های انحراف عدسی‌مانند که به گره عصبی کمری-مخارجی در دستگاه عصبی

حسی راست‌روده‌ای مرتبط بوده در ناحیه‌ی دم قرار گرفته‌اند.

Cephalic

سری - مرتبط با ناحیه‌ی سر

Cephalic framework

شبکه کوتیکولی سر - اندامی شش گوشه با ساختار کوتیکولی سخت شده و شبیه سبد وارونه، که لب‌ها را محافظت می‌کند.

Cephalic papillae

پستانک‌های سری - پستانک‌های موجود در دایره‌ی خارجی زیرلبی یا پشت‌لبی که از جهت روبروی ناحیه‌ی سر قابل مشاهده‌اند.

Cephalic region

ناحیه‌ی سر که از منفذ دهانی که توسط لب‌ها احاطه و با شبکه کوتیکولی سر حمایت می‌شوند، تشکیل شده است.

Cephalic sensory organs

اندام‌های حسی سر - گیرنده‌های کوتیکولی زیرلبی که از جهت روبروی ناحیه‌ی سر قابل مشاهده‌اند.

Cephalic setae

موهای سر

Cephalids

ساختارهای عدسی شکل حسی مرتبط با گره‌های عصبی که در جوانب پشتی و شکمی ناحیه‌ی بعد از سر قرار داشته در بسیاری از نماتدهای hoplolaimid یافت می‌شوند.

Cervical

گردنی - وابسته به ناحیه‌ی جلویی بدن از سر تا ناحیه‌ی انتهای مری

Cervical cell

سلول گردنی - سلول مرتبط با ناحیه‌ی گردن

Cervical duct

مجرای ترش‌چی گردن

Checklist

یک طبقه‌بندی اجمالی از یک گروه است که شامل یک لیست فهرست‌وار از واحدهای رده‌بندی برای ارجاع سریع می‌باشد.

Cheilorhabdions

دیواره‌های کوتیکولی شده‌ی cheilostome

Cheilostome

بخش جلویی حفره‌ی دهانی که با کوتیکول خارجی پوشش داده شده است. این بخش، از در خود پیچیده شدن ثانویه‌ای که در دوران جنینی رخ می‌دهد، حاصل می‌شود و توسط cheilorhabdions احاطه شده است.

Chemoreceptors

گیرنده‌های شیمیایی - اندام‌های حسی دریافت‌کننده‌ی محرک‌های شیمیایی مثل آمفیدها

Chloropicrin

کلروپیکرین - یک هیدروکربن هالوژنه مایع شفاف و فرّار است که دارای خاصیت تدریجی بوده و برای مبارزه با نماتدها مصرف دارد.

Chronological species

گونه‌های مترتب - گونه‌هایی که به ترتیب زمانی به یک جنس خاص افزوده می‌شوند.

Cigar nematode

نماتد سیگاری - نام عمومی برای گونه‌های جنس‌های *Trichodorus*، *Paratrichodorus*، *Monotrichodorus* و *Allotrichodorus* که سیگارمانند بوده تحت خانواده‌ی Trichodoridae طبقه‌بندی شده‌اند. این نماتدها اصطلاحاً نماتد ریشه

کلفتی نیز نامیده می‌شوند.

Circadian rhythm

تغییر در رفتار روزانه و شبانه‌ی یک موجود زنده

Circomyarian

نوعی سلول ماهیچه‌ای که در آن تارهای انقباضی سارکوپلاسم تمام سلول را به طور کامل از تمامی جوانب احاطه می‌کنند.

Circumfenestrate

حالتی است در برخی از نماتدهای سیستی که در آن پل فُرجی موجود در سوراخ انتهایی مخروط سیست موجود نیست و در نتیجه در انتهای مخروط فُرجی تنها یک منفذ وجود دارد.

Circumoesophageal

نوار دایره‌ای عصبی که مرکز دستگاه عصبی نماتد محسوب شده میانه‌ی مری را احاطه می‌کند.

Circumoral elevation

در مواردی که لب‌ها وجود ندارند یا ابتدایی‌اند، این غشای ضخیم شده در اطراف منفذ دهانی قرار دارد.

Citrus nematode

نماتد مرکبات - نام عمومی برای *Tylenchulus semipenetrans*

Cladism

یک نظریه‌ی تاکسونومیکی که در آن موجودات زنده را بر اساس "تاخر نژاد مشترک" که مبتنی بر جدیدترین درجه‌ی تکامل نژادی استنتاج شده است، طبقه‌بندی می‌کنند.

Cladogram

یک دندروگرام شجره‌شناسی قوی است که بر اساس cladism و بدون در نظر گرفتن

میزان واگرایی تکاملی رسم می‌شود.

Classification

طبقه بندی

Clava te

گرزی شکل یا چماق مانند

Cleft

شکاف یا فرو رفتگی

Cloaca

حفره‌ای مشترک در نماتد نر است که انتهای دستگاه‌های گوارشی و تولیدمثل در آن قرار دارند.

Cloaca orifice

منفذ کلوآک

Club shaped

چماق مانند

Cobb's formula

رابطه‌ی Cobb - رابطه‌ای است مشابه رابطه‌ی de Man که توسط Cobb ارائه و تا سال ۱۹۴۰ کاربرد داشته است. در این رابطه ۵ جفت عدد که هر کدام به عنوان درصدی از طول بدن هستند و یک عدد انتهایی که نشانگر طول بدن به میلی‌متر است، وجود دارند. عدد بالاتر از هر جفت عدد فاصله از انتهایی‌ترین بخش بدن و عدد پایین‌تر، عرض بدن در همان نقطه است. اولین اندازه‌گیری در پایه‌ی حفره‌ی دهانی، دومین اندازه‌گیری در حلقه‌ی عصبی، سومین اندازه‌گیری در محل اتصال مری به روده، چهارمین اندازه‌گیری در ناحیه‌ی منفذ تناسلی ماده نماتد ماده و میان‌ه‌ی بدن نماتد نر و پنجمین اندازه‌گیری در مخرج یا کلوآک انجام می‌شود.

Cockle

گال

Code

کنایه از رمز بین‌المللی فهرست واژه‌های جانورشناسی

Code of ethics

یک سری از توصیه‌های لازم از قواعد امور تاکسونومیکي به منظور هدایت تاکسونومیست‌ها که تحت ضمیمه‌ی A از فهرست واژه‌های جانورشناسی درج شده است.

Coelomocytes

سلول‌های ستاره‌ای، athrocytes یا بیگانه‌خوار موجود در مایع pseudocoelomic که منشأ مزانشیمی دارند. اعمال این سلول‌ها شامل ذخیره‌ی مواد زاید غیرمحلول، خالص کردن مایع بدن و آزادسازی آنزیم‌ها به درون مایع بدن است.

Coelomyarian

نوعی سلول ماهیچه‌ای است که در آن تارهای انقباضی تنها به پایه‌ی سلول محدود نمی‌شوند بلکه در اطراف سلول نیز امتداد می‌یابد و از این رو به طور جزئی سارکوپلاسم را در بر می‌گیرند.

Commission

کمیسیون - کنایه از کمیسیون بین‌المللی فهرست واژه‌های جانورشناسی

Commissura cephalica

حلقه‌ی عصبی

Commissure

دسته‌ای از تارهای عصبی که به غده‌ی عصبی متصلند.

Common name

نام عمومی - یک نام مصطلح یا بومی

Companiform organs

در برخی نماتدهای دریایی حفره‌ی فنجان مانندی وجود دارد که درون آن یک برجستگی حاصل از اتصال لایه‌ی نازکی از کوتیکول به سلول‌های حساس موجود است.

Complete resistance

نوعی مقاومت در گیاهان است که اجازه‌ی هیچ تولید مثلی را به نماتد نمی‌دهد.

Concave

محدب

Congeneric

هم‌جنس - گونه‌های متعلق به یک جنس

Conical

مخروطی

Conoid

مخروطی شکل

Conspecific

هم‌گونه - اصطلاحی است که برای مشخص کردن افراد یا جمعیت‌های یک گونه‌ی مشترک به کار می‌رود.

Constriction

فشردگی

Constriction vulvae

ماهیچه‌ی انقباض فرج

Convergence

همگرایی - شباهت‌های ریخت‌شناسی در انواع نه چندان نزدیک مثل شباهت نیش در نماتدهای dorylaimid و tylenchid

Convex

مقعر (فرورفته)

Cordons

نوعی تغییر کوتیکولی در ناحیه‌ی سر که دارای نوارهای زوج تسمه‌مانند تخصص یافته از کوتیکول ناحیه‌ی سر است و اغلب در نماتدهای انگل جانوران وجود دارد.

Cords

چهار طناب طولی هیپودرم که زیر پوست قرار دارند

Corpus

- کنایه از بخش استوانه‌ای غیر غده‌ای جلویی مری که اغلب به procorpus و metacorpus متمایز شده است. قسمت پایه‌ای کورپوس ممکن است متورم شده یک حباب تشکیل دهد. - قسمت اصلی صفحه مانند گوبرناکولوم

Cortex

خارجی‌ترین لایه‌ی کوتیکول که از ماتریس و لایه‌ی رشته‌ای زیر آن منشأ گرفته است.

Crenate

دندانه دار

Crest

تاج - به اصطلاح Wart مراجعه نمایید.

Criconematids

نماتدهایی که تحت زیر راسته‌ی Criconematina طبقه بندی شده‌اند. این نماتدها دارای مری بسیار عضلانی با metacorpus دريچه‌دار ادغام شده در procorpus بوده اغلب انگل خارجی ریشه‌اند.

Cross-breeding

دورگ گیری

Cross-section

برش عرضی

Crura

قطعه‌ی طولی بشدت کوتیکولی شده‌ای که باعث تقویت صفحه مانند گوبرناکولوم می‌شود.

Crustaformeria

ناحیه‌ی غده‌ای ابتدای رحم که از سلول‌های بلند استوانه‌ای تشکیل یافته است.

Cryobiosis

حالتی که فعالیت‌های سوخت و سازی یک موجود زنده به دلیل درجه حرارت بسیار پایین کاهش می‌یابد. در این حالت آب در داخل سلول‌ها یخ می‌زند و نماتدهایی که می‌توانند بقایشان را با وجود تشکیل یخ در بدنشان تحمل نمایند، متحمل به یخ‌زدگی هستند.

Cryptobiosis

حالتی است که یک موجود زنده از خود علائم حیات نشان نمی‌دهد و فعالیت سوخت و سازی آن قابل اندازه‌گیری نیست.

Culture

کشت یک موجود زنده بر روی محیط کشت.

Cuneus

اتساع میانی عمودی کورپوس در گوبرناکولوم که موجب مجزا شدن دو اسپیکول می‌شود.

Curds

به اصطلاح nema-wool مراجعه کنید.

Curly tip disease

بیماری نوک فری - نشانه‌ی بیماری حاصله از نماتد *Xiphinema* که در آن نوک ریشه‌ها متورم شده حالت پیچیدگی خاصی دارند. به اصطلاح fishhook galls مراجعه شود.

Cuticle

کوتیکول - خارجی ترین پوشش غیرسلولی و قابل ارتجاع بدن نماتد که نفوذپذیری انتخابی دارد.

Cuticular modifications

تمامی تغییرات و ساختارهای کوتیکولی از جمله شیارهای عرضی، شیارهای طولی، شیارهای جانبی، اتساعات گردنی و دمی، خارها، فلس‌ها و غیره

Cuticular ornamentation

تزئینات کوتیکولی - شیارهای عرضی کوتیکولی با خارها، فلس‌ها، دندانها و غیره که در نماتدهای گروه criconematid دیده می‌شود.

Cuticular plates

تغییرات صفحه مانند درون لایه‌ی مزوکوتیکول زیر راسته‌ی Chromadoria

Cuticular ridges

لبه‌های کوتیکولی - برآمدگی‌های طولی کوتیکول که نتیجه‌ی شیارهای طولی در تمام بدن یا محدود به سطوح جانبی است.

Cylindrical oesophagus

مری استوانه‌ای

Cyst

ساختار مقاوم کیسه‌مانند قهوه‌ای رنگ حاوی تخم‌های نماتد که از تغییر شکل یافتن بدن نماتد ماده‌ی جنس‌های خانواده‌ی Heteroderidae تشکیل شده است.

Cyst cone

مخروط انتهایی بدن در سیست نماتدهای سیستی

Cyst nematode

نام عمومی گونه‌های جنس‌های Heteroderinae (مثل *Heterodera*, *Globodera*, *Cactodera*, *Afenestrata* و غیره)

D

D.D. Mixture

ترکیب نماتدکش هالوژنه که مخلوطی از ۱۰۲ دی‌کلرو پروپان و ۱۰۳ دی‌کلرو پروپان است.

D.D.-Gun

تزریق کننده‌ی ترکیبات تدخینی خاک (مثل DD و EDB)

Dagger nematode

نماتد خنجری - نام عمومی برای گونه‌های جنس *Xiphinema*

Damage

خسارت - اثرات ناشی از آسیب

Damage threshold

آستانه خسارت - تراکمی از جمعیت نماتد که موجب خسارت قابل توجه یا مشهود شود.

Dauer larvae

لاروهای مقاوم - لاروهای دارای دو کوتیکول، کوتیکول سن دوم و سن سوم

Decantation sieving method

روش جداسازی نماتد به وسیله الک

Deirids

گیرنده‌های زوج روزنه مانند که در سطوح جانبی و در نزدیکی منفذ ترش‌حی واقع شده‌اند.

DeKanian vessels

دو عدد مجرای بیرون‌بر است که در برخی گونه‌های خانواده‌ی *Oncholaimidae* بخش انتهایی روده را از طریق یک روزنه به رحم یا رحم‌ها متصل می‌سازد.

De Man' Formula

رابطه‌ی De Man – نسبت‌ها و اندازه‌گیری‌های بدن نماتد که در نماتدشناسی کاربرد دارند و توسط De Man ارائه شده‌اند.

De Man' Values

مقادیر De Man – ارقام و اعدادی که با استفاده از رابطه‌ی De Man حاصل می‌شود.

Dendrogram

طرح تشخیصی درخت مانند برای نشان دادن میزان قرابت.

Dentate

حفره‌ی دهانی دارای دندان‌های متوسط تا بزرگ

Denticles

دندان‌های ریز موجود در حفره‌ی دهانی

Denticulate

حفره‌ی دهانی با تعداد زیادی دندان‌های ریز

Dentigenous ridges

ردیف‌های دندانی در نماتدهای شکاری

Dentoid

دندانی شکل

Depression

فرو رفتگی بین سر و گردن نماتد

Depressor ani

ماهیچه‌ی تک هسته‌ای H شکل که از دیواره‌ی پشتی بدن تا لبه‌ی پشتی کلوآک امتداد دارد.

Derived character

یک ویژگی که در مسیر تکامل از نظر اصولی با وضعیت اجدادی تفاوت یافته است به

عنوان مثال در نماتدهای گروه Tylenchida ویژگی یک تخمدانه از دو تخمدانه بودن اجداد مشتق شده است.

Description

توصیف - در تاکسونومی، یک توصیف رسمی کم و بیش کامل ویژگی‌های یک واحد رده‌بندی است بدون تاکید خاص بر آن دسته از ویژگی‌ها که آن واحد رده‌بندی را محدود نماید یا از واحدهای هم‌پایه‌ی آن متمایز نماید. (به اصطلاحات diagnosis و differential diagnosis مراجعه نمایید)

Descriptive taxonomy

به اصطلاح alpha taxonomy مراجعه شود.

Detection level

سطح تشخیص - حداقل تراکم جمعیت یک گونه نماتد که می‌تواند از نمونه‌های خاک یا بافت گیاهی استخراج شود.

Determinate embryology

نوعی توسعه‌ی جنینی که در آن سرنوشت هر سلول از قبل تعیین شده است. بدین معنا که مشخص است که این سلول چه اندام یا دستگاهی را تشکیل خواهد داد.

Diagnosis

- در تاکسونومی، یک توصیف رسمی ویژگی‌های یک واحد رده‌بندی است که یک واحد رده‌بندی را از واحدهای هم‌پایه‌ی شبیه یا نزدیک به آن متمایز می‌نماید.
- در مورد بیماری‌ها، تشخیص بیماری یا عامل بیماری با تمیز دادن نشانه‌های آن است.

Diagnostic index

فهرست تشخیصی - درجه‌ی وابستگی عمومی گروه‌ها و گونه‌های خاص طوری که تمایز بین آن‌ها را بر اساس خصوصیات یا ویژگی‌های تشخیصی ممکن می‌سازد.

Didelphic

دوتخمدانه - نماتد ماده‌ای که دارای دو لوله‌ی جنسی کاملاً توسعه یافته است.

Diebak

خشکیدگی سرشاخه درخت از بالا به پایین

Diethioarbamates

مواد شیمیایی جذبی از گروه کاربامات‌ها مثل واپام

Differential diagnosis

یک توصیف رسمی از ویژگی‌های یک واحد رده‌بندی است که آن واحد رده‌بندی را از واحدهای هم‌پایه‌ی مشخص شده متمایز می‌نماید.

Digestion

هضم

Digitate

دارای زائده انگشتی شکل

Digestive tract

لوله‌ی گوارشی - لوله‌ی غذایی

Dilator buccae

ماهیچه‌های اریب دهان که در بسیاری از نماتدهای dorylaimid در هنگام پیش راندن نیش موجب باز شدن حفره‌ی دهانی می‌شوند.

Dioecious

دوپایه - گونه‌هایی که دارای افراد نر و ماده‌ی جدا هستند.

Diorchic

حالتی است به معنای دو بیضه بودن

Diorchic

نماتد نر با دو بیضه

Disease incidence

شیوع بیماری - درصد بوته‌های بیمار در واحد سطح

Disease severity

شدت بیماری - اندازه‌گیری شدت بیماری بر اساس نسبت بافت‌های گیاهی آلوده

Dissociation

آزادسازی ذرات ویروس از محل‌های نگه‌داری در طی تغذیه‌ی نماتد

Diverticulum

مجرا یا لوله‌ی کوری که از پایه‌ی مری نماتدهای انگل جانوری گروه *secernentea* خارج شده است. *Caecum* نیز نام دارد.

Dixenic

کشت آزمایشگاهی نماتد در محیطی که دارای دو نهاد زنده است.

Dorsal cord

طناب پشتی هیپودرمی

Dorsal gland

غده‌ی پشتی مری که در قطاع پشتی بخش پایه‌ای مری (*post corpus*) قرار گرفته است.

Dorsal gland orifice

محل‌ی است که غده‌ی پشتی مری به درون مجرای مری تخلیه می‌شود.

E

E.D.B. (Ethylene Dibromide)

ترکیب نماتدکش از گروه هیدروکربن‌های هالوژنه که مایعی فرار بوده برای تدخین خاک بر علیه نماتدهای خاکزی به کار می‌رود.

Ear cockle nematode

نماتد خوشه چروک - نام عمومی برای *Anguina tritici*

Ecdysis

پوست‌اندازی - فرایند پوست‌اندازی و جداسدن کوتیکول قدیمی در طی مراحل رشد پس‌جنینی

Ecdlosion

خروج نوزاد کرمی شکل از تخم

Ecology

بوم‌شناسی - مطالعه‌ی اثرات متقابل بین موجودات زنده و محیط زندگی‌اشان در یک زیستگاه

Economic threshold

آستانه خسارت اقتصادی - سطحی از جمعیت آفت یا بیماری که سود عاید از مبارزه برابر هزینه‌ی صرف شده برای مبارزه است.

Ectoparasite

انگلی که از بخش بیرونی میزبان تغذیه می‌کند.

Ectopore

منفذ ترش‌حی

Eelworm

مارماهی - نام عمومی برای نماتدها که بواسطه‌ی شباهت به مارماهی، نوک تیز بودن

از هر دو طرف و دوکی شکل بودن این جانوران انتخاب شده است.

Efferent neurons

مشابه نرون حرکتی، اعصابی هستند که محرک‌های آنی را از گیرنده‌ها گرفته به عناصر مجری (ماهیچه‌ها) منتقل می‌کنند.

Egg

تخم - اولین مرحله‌ی دوره‌ی زندگی مشتمل بر سلول تخم یا نوزاد کرمی شکل

Egg chamber

محل ذخیره تخم در تخمدان

Egg mass

توده‌ی تخم - تخم‌های قرار گرفته در توده‌ی ژلاتینی

Egg sac

کیسه تخم

Ejaculatory duct

مجرای خروجی - بخش ماهیچه‌ای مجرای دفران در دستگاه تناسلی نر. در *Enoplia* تمامی مجرای دفران ماهیچه‌ای بوده Ejaculatory duct (مجرای خروجی) نام دارد.

Ejaculatory glands

غدد زوج تک‌هسته‌ای مرتبط با بخش پشتی مجرای دفران در نزدیکی کلواک مثل نماتدهای گروه Rhabditida

Elongate

کشیده

Electrophoresis

الکتروفورز - روشی است کیفی برای ردیابی پروتئین‌ها که بر اساس بار الکتریکی نسبی و وزن ملکولی آنها تحت تاثیر میدان الکتریکی عمل می‌کند.

Elephantiasis

پا فیلی - یک نوع بیماری در انسان که در آن تورم اعضای بدن (شبيه پای فیل) به دلیل آلوده شدن به کرم فیلاریا، *Wuchereria bancrofti*، عارض می‌شود.

Embden-Meyerhof Pathway

مسیر تنفس غیرهوازی که در آن گلوکز به اسید پیروویک تبدیل می‌شود. به این مسیر، گلیکولیز نیز گویند.

Embryogenesis

فرآیند تولید اولین مرحله‌ی لاروی از سلول تخم

Embryonated egg

تخم‌های محتوی لارو سن اول

Embryology

جنین‌شناسی - مطالعه‌ی توسعه‌ی اولین مرحله‌ی لاروی از سلول تخم

Encumbrance

اتصال هر نوع هاگ باکتری (اغلب برای هاگ‌های *Pasteuria* استفاده می‌شود) به کوتیکول نماتد.

Endodermal epithelial cells

لایه‌ای از سلول‌های پوشش دهنده‌ی روده در نماتدها. این بخش از بدن نماتد تنها بخشی است که منشأ اندودرمی دارد.

Endoparasite

انگلی که به بافت میزبان وارد می‌شود و از داخل تغذیه می‌کند.

Endotokia matricidia

ابقای تخم یا لارو در داخل بدن ماده‌ی مرده تا زمانی که بدن نماتد ماده تجزیه گردد. (مثل *Heterorhabditids* و *Steinernematids*)

Enstate

شمشیری

Ensiform

شمشیری شکل

Environment

مجموعه‌ی عوامل فیزیکی، شیمیایی و زنده‌ی موجود در اطراف یک موجود زنده.

Epiboly

نوعی گاسترولا شدن است که در آن اکتودرم بر روی اندودرم رشد می‌کند.

Epidermal fields

طناب‌های هیپودرمی

Epidermis

لایه زیر پوست (هیپودرم)

Epigenetic factors

عواملی چون تراکم جمعیت، دما و کمبود غذا که در تعیین جنسیت برخی از نماتدها دخیلند.

Epiptigma

پرده فُرج

Esophageal bulb

حباب انتهایی مری

Esophageal glands

غده‌های حباب انتهایی مری

Etiology

سبب شناسی در بیماری‌ها

Excretory duct	مجرای ترش‌حی
Excretory pore	منفذ ترش‌حی
Excretory system	سیستم ترش‌حی
External cuticle	پوست خارجی

F

Facultative meiotic

نوعی تولیدمثل است که در آن با امتزاج هسته‌ی ثانویه‌ی قطبی و هسته‌ی لقاح‌پذیر تخم در اووسیت کاهش یافته، مکمل کروموزومی دیپلوئید حاصل از بکرزایی ترمیم می‌یابد.

Facultative plant parasites

انواعی از انگل‌های گیاهی که از قارچ‌ها یا ریشه‌ی گیاهان تغذیه می‌کنند بدون این که خللی در مراحل زندگی آنها یا تکاملشان وارد سازند.

Fallow

یک نوع مدیریت زراعی است که زمین زراعی را عاری از گیاه زراعی یا علف‌هرز نگه می‌دارند - آیش

False root-knot nematode

نماتد ریشه‌گرهی کاذب - نام عمومی برای گونه‌های جنس *Nacobbus*، عامل ایجاد گال ریشه، شبیه خسارت نماتدهای ریشه‌گرهی

Family

یک گروه تاکسونومیکی مشتمل بر یک یا چند جنس یا چند قبیله با منشأ فیلوژنتیک مشترک که از واحدهای مشابه (خانواده‌ها) با یک فاصله‌ی معین مجزا شده است.

Fauna

تنوع زیستی موجود در مجموعه‌ی جانوران یک منطقه

Fecundity

باروری - قابلیت تخم‌گذاری یک ماده

Feeding mechanism

مکانیزمی است برای جذب غذا که شامل کشف، perforation، ترشح بزاق و فرو بردن

غذا می باشد.

Female reproductive system

دستگاه تناسلی ماده - دستگاهی مرکب از یک یا دو تخمدان که به دنبال آن به ترتیب لوله‌ی فالوپ، رحم، مهبل و نهایتاً مجرای خروجی فرج، قرار گرفته‌اند.

Fenestra

روزنه‌ی دریچه‌مانند انتهای ناحیه‌ی مخروط فرجی نماتدهای مولد سیست

Filarial worm

نام عمومی نماتد *Wuchereria bancrofti*

Filariasis

به واژه‌ی elephantiasis مراجعه شود.

Filiform

نخ یا رشته مانند بودن به واسطه‌ی مخروطی شدن پیوسته و تدریجی

Fish hook galls

بیماری حاصل از حمله‌ی گونه‌های *Xiphinema* که در آن نوک ریشه‌ها متورم شده حالت پیچیدگی خاصی ایجاد می‌شود. به اصطلاح curly tip disease مراجعه شود.

Fixative

ترکیب شیمیایی مورد استفاده برای محافظت نماتد مرده به منظور متوقف کردن تغییرات پس از مرگ

Flaccid

آویخته - پیچیده و خمیده

Flange

قسمت متورم در انتهای استایلت

Flap	پرده
Flattend	مسطح شده
Flooding	غرقاب کردن
Flora	تنوع زیستی موجود در مجموعه‌ی گیاهان یک منطقه
Fossoria	دندان‌های cheilostom متحرک بیرونی
Fovea	کیسه‌ی آمفیدی - محفظه‌ی جلویی آمفید که محتوی عصب است.
Four layer cuticular system	کوتیکول ترکیب یافته از ۴ قشر اصلی اپی کوتیکول، اگزوکوتیکول، مزوکوتیکول و اندوکوتیکول
Free living nematode	نماتد آزادی - نماتدهایی که انگل گیاهان یا جانوران نیستند
Frontal disc	دیسک یا صفحه لبی
Fungivorous	قارچ خوار
Fumigation	فرآیند کشتن آفات با استفاده از مواد شیمیایی فرار

F

ع.ص. اردکانی و م. عبدالهی

Funnel shaped

قیفی شکل

Fusiform

دوکی شکل

G

Gametogenetic

تولیدمثل جنسی

Gamma taxonomy

سطحی از تاکسونومی است که با جنبه‌های مختلف بیولوژیکی واحدهای رده‌بندی سروکار داشته از مطالعه‌ی جمعیت‌های بین‌گونه‌ای تا مطالعات درجات و گرایش‌های اختصاصی و تکاملی را شامل می‌شود.

Ganglia

عقده‌های عصبی - تمرکز سلول‌های نرونی یا اجسام عصبی در دستگاه عصبی

Ganglion

عقده عصبی - مفرد ganglia - تمرکز سلول‌های نرونی یا اجسام عصبی

Gastrula

جنین اولیه‌ای که از یک ساختار توخالی دولایه‌ای فنجان مانند تشکیل یافته است که در آن اکتودرم به اندودرم پیوسته است. این مرحله، بعد از مرحله‌ی بلاستولا است.

Gastrulation

فرآیند تشکیل گاسترولا از بلاستولا در طی مراحل جنینی است که اکتودرم اندودرم را احاطه می‌کند و همزمان با آن دستگاه گوارش شکل می‌گیرد. این فرآیند ممکن است با در خود پیچیدن در مورد بلاستولا و یا با رشد بیش از حد سلول‌های اکتودرمی بر روی سلول‌های اندودرمی در مورد placula حاصل شود.

Gelatinous matrix

توده‌ی ژلاتینی - ماده‌ای مخاطی که جزء اصلی آن موکوپلی‌ساکاریدها و موکوپروتئین‌های ترشح شده توسط نماتدها است که تخم‌ها در آن گذاشته می‌شوند.

Gene for gene hypothesis

فرضیه‌ی ژن برای ژن - مفهوم تطبیق ژن مقاومت (R-gene) در میزبان و ژن

بیماریزایی در انگل

Generation

نسل - فاصله‌ی زمانی بین هر یک از مراحل دوره‌ی زندگی یک موجود زنده تا مرحله‌ی مشابه در اولاد آن موجود.

Genital papillae

اندام‌های حسی جنسی موجود بر روی دم نماتد نر که در جفت‌گیری نقش دارد.

Genital papillary nerves

اعصابی که پاپیلاهای جنسی پیش‌مخرجی، adanal، شکمی-میانی و پس‌مخرجی را در دستگاه عصبی ناحیه‌ی رکتوم پوشش می‌دهد.

Genus

یک گروه‌بندی از یک واحد رده‌بندی مشتمل بر یک گونه یا گروهی از گونه‌ها با این فرضیه که دارای منشأ فیلوژنتیک مشترک بوده از واحدهای مشابه (جنس‌ها) با یک فاصله‌ی معین مجزا شده است.

Geographical isolates

جمعیت‌های یک گونه که بیانگر خزانه‌ی ژنی متفاوت بوده با موانع جغرافیایی مجزا شده‌اند.

Germinal zone

بخش انتهایی تخمدان یا بیضه که در آنجا سلول‌های بنیادین با تقسیم میتوز به وجود می‌آیند.

Germovitellarium

غدد جنسی مولد سلول‌های ova و yolk در rotifers و turbellarians

Gerontology

مطالعه‌ی پدیده‌ی پیرشدن

Giant cell

سلول‌های چند هسته‌ای بزرگ شده‌ای که حاصل تغذیه نماتد انگل است.

Glia

غشای پوشاننده‌ی دستگاه عصبی

Glottoid apparatus

ساختار اسکروتیزه شده‌ای در پایه‌ی محفظه‌ی دهانی از قبیل metarhabdion‌های
شدیداً تغییر یافته در Diplogasterida

Glycolysis

به واژه‌ی Embden - Meyerhof Pathway مراجعه نمایید.

Gnotobiotic

کشت یک موجود زنده در محیط کشتی که حاوی گونه‌ی شناخته شده‌ای است یا این
که عاری از هر موجود زنده‌ای است.

Gonad

یک لوله جنسی ابتدایی - یک تخمدان، ovotestis و یا بیضه.

Gonoduct

مجرای جنسی موجود در حدفاصل غده‌ی جنسی تا سوراخ جنسی یا کلواک

Gonopore

منفذ خروجی دستگاه تولیدمثل

Gordian worm

نام عمومی اعضای شاخه‌ی Nematomorpha

Granek's ratio

نسبت فاصله‌ی مخرج تا نزدیک‌ترین لبه‌ی دریچه‌ی فُرجی به قطر دریچه

Gravid

ماده تخم‌های حاوی

Growth zone

دورترین نقطه‌ی تخمدان یا بیضه که در آنجا سلول‌های بنیادین رشد کرده بالغ می‌شوند و بعد از ناحیه germinal zone قرار دارد.

Gubernaculum

اندام تولیدمثلی نر دخیل در جفت‌گیری که از یک صفحه‌ی اسکروتیزه شده با شیارهایی که دو اسپیکول را از یکدیگر جدا می‌سازد و آن‌ها را به سمت منفذ تناسلی نر هدایت می‌کند.

Guiding ring

حلقه‌ی راهنما - در *Dorylaimida* ساختار کوتیکولی شده‌ی آستین مانندی که استایلت را احاطه و هدایت می‌کند.

Guiding sheath

غلاف راهنما - پوشش کوتیکولی که *odontostyle* را احاطه می‌کند و از پشت به حلقه‌ی راهنما متصل و دارای منشأ *cheilostoma* است.

Guinea worm

کرم گینه - نام عمومی برای نماتد انگل گیاهی *Dracunculus medinensis*

Gustatory organ

اندام حسی مستقر در *odontophore* در نماتد *Xiphinema* که احتمالاً در درک محرک‌های چشایی نقش دارد.

Gymnocoel

یک نوع حفره‌ی بدنی فاقد پوشش سلولی که با بافت‌هایی چون اپیدرمی و گاسترودرمی که پوشش دهنده‌ی حفرات هستند، متفاوتند.

H

H or h

رابطه‌ی de Man مورد استفاده در مرفومتريک که شاخصی برای طول بخش شفاف ناحیه‌ی دم است و در حدفاصل پروتوپلاسمیو کوتیکول انتهای دم قرار گرفته است.

Haemoglobin

نوعی رنگدانه‌ی تنفسی که در برخی نماتدها وجود دارد که از آسکاریس نیز گزارش شده است.

Hair worm

نام عمومی برای افراد خانواده‌ی Trichostrongylidae (نماتدهای انگل در مهره‌داران) همچنین نام عمومی افراد Nematomorpha

Hairy roots

به واژه‌ی Bearding of roots مراجعه نمایید.

Hatching

خروج لارو از تخم

Hatching factor

ترشحات میزبان که باز شدن تخم را تحریک می‌کند.

Haustrulum

حفره‌ی کروی شکل آلت در بچه‌دار سه‌شعاعی موجود در جسم انتهایی مری برخی از نماتدها (مثل Rhabditids) که همانند تلمبه عمل می‌کند.

H-band

ناحیه‌ای است در بخش انقباضی سلول ماهیچه‌ای که تنها از رشته‌های ضخیم تشکیل شده است.

Head

بخشی از بدن نماتد است که در جلو محفظه‌ی دهانی قرار گرفته است. به واژه‌ی

Cephalic region نیز مراجعه شود.

Helmet

در برخی از نماتدها، ناحیه‌ی سر با کوتیکول ضخیم شده و صاف از سایر قسمت‌های بدن متمایز شده است که بدان کلاهخود گویند.

Hemizonid

اندام حسی عدسی شکل منفرد موجود در ناحیه‌ی شکمی که در نزدیکی منفذ ترش‌حی قرار گرفته با گره عصبی بزرگ جانبی-شکمی دستگاه عصبی مرتبط است.

Hemizonion

ساختمان حسی مشابه با hemizonid ولی کوچکتر از آن که بعد از آن قرار گرفته با گره کوچک جانبی-شکمی دستگاه عصبی مرتبط است.

Hermaphrodite

فردی با هر دو اندام تولیدمثلی فعال نر و ماده

Hermaphroditism

پدیده‌ای که سلول‌های جنسی نر و ماده توسط یک فرد ایجاد می‌شود. مثل نماتدهای rhabditids گروه

Heterocytous

وضعیتی از روده که به وجود سلول‌های تخصصی در مخاط روده اشاره دارد.

Heteroderids

نماتدهای متعلق به خانواده‌ی Heteroderidae که دوشکلی جنسی را به خوبی نشان می‌دهند و انگل داخلی ساکن در ریشه‌اند.

Hierarchy

سامانه‌ی سلسله‌ها در طبقه‌بندی است که بیانگر سطح قیاسی واحدهای مختلف رده‌بندی است. (سلسله تا گونه)

Higher taxon

یک واحد رده‌بندی که به یکی از سطوح بالاتر ارتقاء یافته است.

Histopathology

مطالعه‌ی تغییرات سلولی بافت میزبان که به واسطه‌ی تحریک یک انگل بیماری‌زا ایجاد شده است.

Holodic

کنایه از یک محیط کشت است که اجزای مورد استفاده در آن دارای ترکیب شیمیایی شناخته شده‌ای هستند.

Hologonic

نوعی تخمدان یا بیضه است که در آن سلول‌های بنیادین در طول تولید می‌شوند.
مثل *Trichuroidea* و *Diectophymatoidea*.

Holotype

نمونه‌ی شاخص - یک نمونه‌ی منحصر بفرد از مجموعه‌ی شاخص که در هنگام توصیف یک گونه‌ی جدید توسط مؤلف برگزیده شده است. (آن را برای معرفی یک گروه از جانوران و گیاهان معین می‌کند) نمونه‌ی شاخص اغلب یک نماتد ماده‌ی بالغ (در اغلب نماتدهای خاکزی) و در برخی موارد یک نماتد نر (نماتدهای انگل حشرات) است.

Homocytous

وضعیتی از روده که به عدم وجود هر نوع سلول تخصصی در مخاط روده اشاره دارد.

Homologous

ویژگی موجود در دو یا چند واحد رده‌بندی که قابل ردیابی با خصوصیت موجود در اجداد مشترک آن‌ها باشد. به عنوان مثال محفظه‌ی دهانی *cephalobid* و *rhabditid* را می‌توان ذکر کرد.

Homonym

همنام - در فهرست واژه‌ها، نامی است که برای واحدهای رده‌بندی مختلف به کار

می‌رود

Hook worm

کرم قلابدار - نام عمومی برای نماتد انگل جانوری، *Ancylostoma duodenale*، به دلیل وجود دندان قلاب‌مانند موجود در محفظه‌ی دهانی آن.

Hoplolaimids

نماتدهای متعلق به بالاخانواده‌ی *Hoplolaimoidea* (*Hoplolaimus*) و جنس‌های وابسته)

Horizontal resistance

مقاومت افقی - مقاومتی که توسط تعداد زیادی ژن بازگشتی اداره می‌شود. (چندژنی)

Host

گیاه یا جانوری که توسط یک عامل بیماریزا مورد تهاجم قرار می‌گیرد و انگل موادغذایی مورد نیازش را از آن می‌گیرد.

Host races

جمعیت‌هایی از یک گونه که با توانایی یا عدم توانایی ذاتی آن‌ها در تولید مثل بر روی گونه‌های خاصی از گیاهان مشخص می‌شوند.

Host range

دامنه‌ی میزبانی - دامنه‌ای از گیاهان میزبان که توسط یک انگل مورد تهاجم قرار می‌گیرند.

Hunger roots

ریشه‌های گرسنه - ریشه‌های که به علت توسعه‌ی بیش از حد ریشه‌های جانبی ظاهری انبوه یافته‌اند. (به واژه‌های hairy root, bearding, Witch's broom و whiskered roots نیز مراجعه نمایید)

Hyperplasia

افزایش غیرعادی تعداد سلول‌های یک بافت.

Hypersensitivity

حساسیت بیش از حد بافت‌های گیاهی به برخی عوامل بیماریزا

Hypertrophy

افزایش غیرعادی اندازه‌ی سلول‌های یک بافت.

Hypodermal chords

طناب‌های هیپودرمی زیرپوستی - تورم‌های طولی هیپودرمی به سمت حفره‌ی کاذب که یکی از آن‌ها پشتی، یکی شکمی و دو تا جانبی‌اند و از این رو ماهیچه‌های طولی - حرکتی را به چهار ناحیه تقسیم می‌کنند.

Hypodermis

نواری نازک از لایه‌ی چندهسته‌ای بین کوتیکول و ماهیچه‌های طولی - حرکتی که در نواحی پشتی، شکمی و جوانب به سمت حفره‌ی کاذب ضخیم شده و طناب‌های طولی را تشکیل داده است.

Hypoplasia

توسعه‌ی ناقص یک بافت به دلیل تقسیم سلولی کاهش یافته

Hypoxia

فشار زیاد غیرعادی اکسیژن که توسط *Aphelenchoides ritzemabosi* ایجاد می‌شود.

I

I. A. A.

هورمون تنظیم‌کننده‌ی رشد، ایندول استیک اسید.

I-band

ناحیه‌ای در بخش انقباضی سلول ماهیچه‌ای است که تنها از رشته‌های نازک تشکیل شده‌اند.

Immuno Electrophoresis

تلفیقی از روش‌های الکتروفورز و انتشار در ژل برای ایجاد درجه‌ی بالایی از تفکیک‌پذیری اجزای آنتی‌ژن از یک سرم و تفکیک پروتئین‌ها است.

Incisures

شیارهای طولی کوتیکولی موجود در سطوح جانبی است.

Individual variation

تنوع موجود در جمعیت

Induced biological control

نوعی از مبارزه‌ی بیولوژیکی است که در آن برای مدیریت جمعیت آفت، عامل حیاتی را مصنوعاً معرفی می‌کنند.

Infect

تهاجم و استقرار رابطه‌ی انگل-میزبانی در میزبان مناسب

Infection

استقرار یک انگل در میزبان

Infective

داشتن توانایی ورود به میزبان و ایجاد حالت بیماری

Infective juvenile

مرحله‌ی لاروی از دوره‌ی زندگی یک موجود زنده که قادر به آلوده‌سازی یک میزبان باشد.

Infested

واژه‌ای است که بیانگر وجود تعداد زیادی نماتد در یک منطقه، مزرعه، سطح گیاه یا خاک است.

Infraspecific

گروه‌های طبقه‌بندی موجود در سطوح پایین‌تر از گونه

Ingestion

فرآیند مکش غذا از میزبان

Inglis system

سامانه‌ی مرکب از بخش‌های همسان در محفظه‌های دهانی پیچیده یا محفظه‌های دهانی ظاهراً مشابه

Injury

خسارت وارده به بافت‌های گیاهی در اثر هر نوع عامل زنده یا غیرزنده

Inner labial papilla

اندام‌های حسی داخلی که به سمت نوک لب‌ها در نزدیکی منفذ دهانی واقع شده‌اند و یک دایره‌ی کوچک را در انواع ابتدایی تشکیل می‌دهند.

Inoculation

- فرآیند تلقیح یک عامل بیماریزا یا انگل به میزبان
- حداقل زمان مورد نیاز برای دستیابی یک نماتد بیماریزا به یک گیاه سالم به منظور انتقال بیماری

Inoculum

ماده یا یک موجود زنده که برای آلوده‌سازی به کار می‌رود.

Inoculum level

تعداد افراد یک موجود زنده که برای آلوده‌سازی به کار می‌روند.

Internal cuticle

لایه‌ی کوتیکولی پوشاننده‌ی اندام‌هایی چون منافذ بدن، مری، فُرج، مخرج، کلوآک، راست‌روده، مجرای ترش‌حی و غیره

International Code of Zoological Nomenclature

مجموعه‌ای از قواعد که با فهرست واژگان جانورشناسی مرتبط است.

Intersex

فردی که ترکیبی از برخی از ویژگی‌های نر و برخی از ویژگی‌های ماده را از خود نشان می‌دهد ولی از نظر تولیدمثل نر یا ماده است نه نر-ماده.

Intestine

روده - بخشی از لوله‌ی غذایی است که در حدفاصل مری و راست‌روده قرار گرفته است و منشأ اندودرمی دارد. (همچنین Mesenteron یا Midgut نیز نامیده می‌شود).

Intestino-rectal valve

دریچه‌ی زبانه‌مانندی که از اتساع سلول‌های مخاطی روده ایجاد شده روده و راست‌روده را به هم متصل می‌کند و با ماهیچه‌ی تک‌سلولی اسفنکتری circomyarian مرتبط است.

Intolerant

وضعیتی که گیاه میزبان به دلیل آلودگی به یک انگل، از صدمه‌ی بیشتری رنج می‌بیند.

In-vitro

به کشت یک موجود زنده در خارج از میزبان اشاره دارد.

In-vivo

به کشت یک موجود زنده در داخل میزبان اشاره دارد.

Isocytous

وضعیتی از روده است که در مقطع عرضی تمامی سلول‌های مخاطی دارای طول یکسانند.

Isoglottoid

اشاره دارد به اندام‌های حنجره‌مانندی که در آن تمامی ۳ مفصل متاربدیون در سطح مشابهی قرار دارند. این حالت اغلب در محفظه‌ی دهانی Diplogasterid مشاهده می‌شود.

Isomorphic

اشاره دارد به اندام‌های حنجره‌مانندی که در آن تمامی ۳ مفصل متاربدیون در سطح مشابهی قرار دارند. این حالت اغلب در محفظه‌ی دهانی Diplogasterid مشاهده می‌شود.

Isthmus

لوله‌ی باریکی که دو بخش توسعه یافته‌ی مری را به هم متصل می‌سازد (حباب میانی و حباب انتهایی)

J

Junior homonym

نام جدیدتر از دو یا چند نام یکسان که برای واحدهای رده‌بندی مشابه یا متفاوت منتشر شده است.

Junior synonym

از بین دو یا چند نام که برای یک واحد رده‌بندی موجود است، نام جدیدتری که منتشر شده است، Junior synonym نام دارد.

Juvenile

هر یک از مراحل چهارگانه‌ی لاروی از لارو سن ۱ تا چهارمین پوست‌اندازی. مراحل لاروی از نظر جنسی نابالغند.

K

Keratin

ترکیب آمینواسیدی که در لایه‌ی فیبری کوتیکول یافت می‌شود.

Key character

ویژگی بارز گونه‌ها، جنس‌ها، یا هر یک از واحدهای دیگر رده‌بندی که به منظور تسهیل در تشخیص در گزینه‌های دوتایی مرتب شده باشد.

Key pest

آفت کلیدی - موجود زنده‌ی بخصوصی که در هر فصل زراعی مقدار قابل توجهی خسارت به محصول زراعی وارد می‌نماید.

Kreb's Cycle

چرخه‌ی کربس - یک مسیر تنفسی هوازی که با نام Tricarboxylic Acid Cycle (TCA Cycle) نیز نامیده می‌شود. در این مسیر هیدرات کربن، چربی‌ها و برخی ترکیبات واسط پروتئین به دی‌اکسید کربن، آب و ملکول‌های غنی از انرژی ATP اکسیده می‌شوند.

L

L

رابطه‌ی De Man، که به عنوان یک صفت مرفومتريکی توسط Geraert (۱۹۶۸) ارائه شده و بیانگر طول بدن نماتد است.

Labial

مرتبط با لب

Labial disc

ساختار صفحه مانند در اطراف منفذ دهانی که بواسطه‌ی ادغام لب‌ها شکل یافته است.

Labial papilla

اندام حسی موجود در روی لب‌های نماتدهای ابتدایی که اغلب در دو چرخه‌ی ۶ تایی قرار گرفته‌اند.

Labium

لب

Lamina

بخش تیغه‌ای اسپیکول

Lance nematode

نام عمومی برای نماتدهای جنس *Hoplolaimus*

Lancets

دندان توسعه یافته از تلوربديون در نزديکی پایه‌ی محفظه‌ی دهانی نماتدهای Strongylida

Larva

مرحله‌ی نابالغ کرمی شکل که از تخم تا بالغ را شامل می‌شود و در آن سامانه‌ی تولیدمثلی هنوز کاملاً توسعه نیافته است.

Lateral field

سطوح جانبی - خطوط طولی کوتیکول در جوانب بدن نماتد

Lectotype

یک نمونه از مجموعه‌ی syntypes که پس از انتشار توصیف اصلی گونه به عنوان نمونه‌ی شاخص برگزیده می‌شود.

Lesion nematode

نماتد مولد زخم - نام عمومی برای نماتدهای جنس *Pratylenchus*

Lesions

نقاط قهوه‌ای تا سیاه موضعی که از تعدادی سلول مرده تشکیل شده‌اند.

Life cycle of nematode

دوره‌ی زندگی نماتد - فرآیند رشد و نمو نماتد از مرحله‌ی تخم تا بلوغ

Limitating factor

عامل زنده یا غیرزنده‌ای از مجموعه‌ی عوامل زیست محیطی کشاورزی که مانع جذب آب و مواد غذایی توسط گیاه شوند.

Lip region

بخش کوتیکولی جلویی بدن نماتد که از لب‌ها، منفذ دهانی و چارچوب سر تشکیل یافته است.

Longidorids

نماتدهای انگل داخلی ریشه متعلق به جنس‌های *Longidorus* ، *Paralongidorus* و *Longidoroides* که در آن‌ها پایه‌ی odontophore لبه‌دار نمی‌باشد.

Longitudinal cords

بخش‌های ضخیم شده‌ی طولی در هیپودرمی

Longitudinal striations

شیارهای کوتیکولی طولی موازی با محور بدن

Lumbar ganglia

آخرین گره عصبی که بر روی اعصاب جانبی سامانه‌ی حسی رکتومی (در ناحیه‌ی مخرج) قرار گرفته است.

Lumen

حفره یا مجرای باریک طولی موجود در یک لوله

Lumper

دانشمند تاکسونومیست که دامنه‌ی وسیعی از خصوصیات را برای تحدید حدود واحدهای رده‌بندی قایل است. ایشان تمایل داشتند که واحدهای رده‌بندی نزدیک به هم را مترادف کند.

M

M

رابطه‌ی De Man، که به عنوان یک صفت مرفومتريکی در نماتدهای گروه tylenchids ارائه شده و بیانگر طول مخروط در مقایسه با طول نیش است (طول مخروط به طول نیش $\times 100$).

Macrotaxonomy

طبقه‌بندی واحدهای رده‌بندی بالاتر

Male Reproductive System

سامانه‌ی تولید مثلی نماتدهای نر - سامانه‌ای متشکل از یک یا دو بیضه، کیسه‌ی منی، مجرای دفران و کلواک که توسط منفذ کلواکی به بیرون باز می‌شود و دارای اندام‌های جانبی از قبیل اسپیکول، گوبرناکولوم و غیره است.

Mandibles

دندان‌های cheilostom که به سمت خارج در جهت مخالف هم متحرکند.

Manubrium

بخش بسط یافته‌ی تقریباً انتهایی اسپیکول که ماهیچه‌های اسپیکولی بدان متصلند.

Matrix

لایه‌ی میانی کوتیکول که از لایه‌های کورتکس و فیبر متمایز شده است.

Maturation

فرآیند تبدیل سلول‌های بنیادی دیپلوئید به سلول‌های جنسی هاپلوئید.

MB

رابطه‌ی De Man، که به عنوان یک صفت مرفومتريکی توسط Geraert (۱۹۶۸) ارائه شده و بیانگر موقعیت حباب میانی در رابطه با طول مری است و به این شکل محاسبه می‌شود: فاصله‌ی بین ابتدای مری تا انتهای حباب میانی به طول کل مری $\times 100$.

Meadow nematode

نماتد چمنزار - نام عمومی برای نماتدهای جنس *Pratylenchus*

Mechanoreceptors

اندام‌های حسی گیرنده‌ی محرک‌های تماسی، فشار یا کشش. مثل موها

Median Bulb

حباب میانی - بخش متورم پسین کریوس مری که قبل از بخش استوانه‌ای مری (procorpus) قرار گرفته و در بسیاری موارد دارای دریچه است. به این بخش metacarpus نیز گویند.

Meiotic parthenogenesis

نوعی تولیدمثل است که تنها یک تقسیم (میوز ۱) را شامل می‌شود. در این حالت تعداد دیپلوئید کروموزوم با نسخه‌برداری کروموزوم در آنافاز ۱ مجدداً اعاده می‌گردد و از اینرو تنها نوع تقسیم کاهش‌ی و ترمیمی است.

Meridic

کنایه از یک محیط کشت است که اغلب اجزای مورد استفاده در آن ترکیب شیمیایی شناخته شده‌ای دارند.

Meromyarian

کنایه از ماهیچه‌های طولی-حرکتی است که در آن‌ها ۳-۵ ردیف از سلول‌های ماهیچه‌ای در یک میدان ماهیچه‌ای قرار گرفته‌اند.

Mesenchymocoel

نوعی حفره‌ی بدنی که درون یک توده‌ی مزونشیمی از بافت قرار گرفته است.

Mesenteron

بخش میانی لوله‌ی گوارشی که از stomodeum و proctodeum متمایز است.

Mesentery

یک غشای صفاقی با منشأ مزودرمی است که وظیفه‌ی آن نگهداری اندام‌های احشایی

(مری، روده و غدد جنسی) در محل خودشان است.

Mesorhabdions

دیواره‌ی اسکروتیزه شده‌ی mesostome (در محفظه‌ی دهانی)

Mesostome

یکی از اجزای protostome که با شکاف rhabdionها که در بین prostome و metastome قرار گرفته است، قابل تشخیص است. این بخش از حفره‌ی دهانی در میان mesorhabdionها قرار گرفته است.

Metacarpus

ناحیه‌ی متورم انتهایی کورپوس مری که در بسیاری موارد دریچه‌دار است و median bulb نیز نام دارد.

Metamorphosis

تغییر در شکل و ساختار موجود زنده در طی فرآیند تکامل از جنین به بالغ (مثلاً در حشرات)

Metarhabdions

دیواره‌ی اسکروتیزه شده‌ی metastome (در محفظه‌ی دهانی)

Metastome

یکی از اجزای پسین prostome که با شکاف rhabdionها که در بین mesostome و telostome قرار گرفته است، قابل تشخیص است. این بخش از حفره‌ی دهانی در میان mesorhabdionها قرار گرفته است.

Methyl bromide

ترکیب هیدروکربن هالوژنه که برای تدخین خاک به کار می‌رود.

Microbivorous

موجودات تغذیه کننده از موجودات ریز خاک. همچنین microphagous نامیده می‌شوند.

Microfilaria

جنین‌های متحرک همراه با پوسته‌ی قابل ارتجاع تخم که توسط ماده‌های *Wuchereria bancrofti* در جریان خون میزبان گذاشته می‌شوند.

Microfilarial periodicity

الحاق تعداد زیادی از میکروفیلاریاهای *Wuchereria bancrofti* به سطح درونی رگ‌های خونی میزبان که بسته به گونه یا بیوتایپ این نماتد، در شب یا روز اتفاق می‌افتد.

Microphagous

به واژه‌ی Microbivorous مراجعه شود.

Micropyle

سوراخ بسیار ریزی که در غشای یک تخم وجود دارد و از طریق آن سلول نر جنسی وارد می‌شود.

Microvilli

چین‌های بسیار ریز در سلول‌های اندودرمی به طرف مجرای میانی روده که موجب افزایش سطح جذب مواد غذایی هضم شده می‌شود.

Midgut

به واژه‌ی intestine مراجعه شود.

Migratory ectoparasite

نماتدی که به طور خارجی از میزبان‌ش تغذیه می‌کند و قابلیت تحرک آزاد خود را حفظ می‌کند.

Migratory endoparasite

نماتدی که به درون میزبان‌ش نفوذ کرده از داخل تغذیه می‌کند و آزادانه در داخل بافت میزبان حرکت می‌کند.

Mitimiti

بیماری ایجاد شده در برنج توسط نماتد *Hirschmanniella oryzae*

Mitotic parthenogenesis

نوعی تولیدمثل غیرجنسی است که در آن یک تقسیم میتوز صورت گرفته در نتیجه اولین جسم قطبی و هسته‌ی اولیه‌ی دیپلوئید تخم که وارد مراحل جنینی می‌شود، ایجاد می‌شود.

Moisture characteristic

شاخص رطوبتی - رابطه‌ی میان مکش و میزان رطوبت خاک است.

Moisture profile

نیمرخ رطوبتی - توزیع آب در نیمرخ خاک که بیانگر مقدار آبی است که بواسطه‌ی نیروی جاذبه‌ی زمین در خاک نفوذ می‌کند.

Monoculture

کشت تک محصولی - کاشت یک گیاه زراعی مشابه در یک قطعه زمین در سالیان متوالی

Monodelphic

ماده‌ی دارای یکسری اندام تولیدمثلی

Monogenic

به ارث بردن هر خصیصه که تنها با یک ژن غالب اداره می‌شود.

Monograph

رساله‌ای که جزئیات یک موضوع را مو به مو بیان کند. در طبقه‌بندی، بیان اطلاعات جامعی از یک واحد رده‌بندی بالاتر در قالب تمامی اطلاعات موجود که مرتبط به تفاسیر تاکسونومیکی است و غالباً مشتمل بر روش‌های کامل تاکسونومیکی شامل شکل شناسی مقایسه‌ای، کالبدشناسی، زیست‌شناسی، بوم‌شناسی و تجزیه‌ی توزیعی تفصیلی تمامی واحدهای رده‌بندی موجود در آن است. (به واژه‌های revision و

(synopsis نیز مراجعه شود)

Mononchids

نماتدهای شکارچی متعلق به راسته‌ی Mononchida

Monophyly

هم‌ریشگی - اشتقاق یک واحد رده‌بندی از یک واحد رده‌بندی اجدادی مشابه یا بلافاصله پایین‌تر بواسطه‌ی یک یا چند نَسَب

Monorchic

نرهای با یک بیضه

Monotypic

یک واحد رده‌بندی که تنها یک واحد رده‌بندی بلافاصله فرعی دارد.

Monoxenic

کنایه از نوعی محیط کشت دارد که تنها یک نهاد بیولوژیکی شناخته شده در آن وجود دارد.

Morphology

مطالعه‌ی ساختار و شکل ظاهری یک موجود زنده

Morphometry

اندازه‌گیری‌های شکل خارجی و ساختارهای شکل‌شناسی آن

Motor neuron

نرون حرکتی - اعصابی که موجب هدایت حرکت از گیرنده‌ها به ماهیچه‌ها می‌شوند.

Moult

پوست‌اندازی - افتادن کوتیکول

Mouth cavity

جلویی‌ترین بخش لوله‌ی غذایی که بین منفذ دهانی و مری واقع شده است. buccal

capsule ، buccal cavity و stoma نیز نامیده می‌شود.

Mucro

جمع mucron

Mucron

زائده‌ی انتهایی دکمه یا خارمانندی که بیشتر در انتهای دم وجود دارد.

Mulvey bridge

ماهیچه‌هایی که از دیواره‌ی مهبل به دیواره‌ی روزنه‌ی fenestra متصل شده‌اند و نسبت به پل فرجی عمودند. (در برش انتهای مخروطی نماتدهای سیستی)

Mural tooth

دندان دیواره‌ای - ساختار توخالی یا توپر اسکروتیزه‌ی متصل به یکی از دیواره‌های حفره‌ی حلقی نماتدهای زیرراسته‌ی Nygolaimina و Trichodorids.

Mycetophagous

انواع تغذیه‌کننده از قارچ‌ها. mycophagous نیز نامیده می‌شوند.

Myoepithefial fibres

تارهای حاشیه‌ای که به نوک بازوهای شعاعی مجرای میانی مری متصل بوده تا دیواره‌ی مری امتداد دارند و پوشش مری را تقسیم‌بندی می‌کنند.

Myoneural process

زائده‌ی بازومانندی که از بخش غیرانقباضی سلول ماهیچه‌ای تا نقطه‌ی اتصال عصب امتداد یافته است.

Myosin

نوعی پروتئین که در ساختمان رشته‌های ضخیم موجود در بخش انقباضی سلول‌های ماهیچه‌ای وجود دارد.

Myriocytous

نوعی روده که در مقطع عرضی آن‌ها ۸۱۹۲-۱۰۰ سلول اندودرمی وجود دارد.

N

Natural biological control

نوعی مبارزه‌ی بیولوژیک است که در آن به جمعیت عامل محدودکننده اجازه‌ی تکثیر و ممانعت از رشد موجود هدف (نماتد) داده می‌شود ولی این عامل آزادسازی نمی‌شود.

Neck

گردن - به واژه‌ی cervical region مراجعه نمایید.

Necrosis

مرگ سلول

Needle nematode

نماتد سوزنی - نام عمومی برای گونه‌های جنس‌های متعلق به خانواده‌ی
(*Siddiqia* و *Paralongidorus*, *Longidoroides*, *Longidorus*) Longidoridae

Nema

نام دیگری برای نماتد

Nema wool

اجتماع لارو سن چهار نماتد *Ditylenchus dipsaci* که در شرایط نامساعد محیطی بر روی ساقه و پیاز گیاهان مجتمع شده و با از دست دادن آب بدن، در مقابل خشکی مقاومت می‌کند.

Nemagon (DBCP)

1,2-dibromo-3-chloropropane ترکیب هیدروکربنه‌ی هالوژنه‌ی نماتدکش که به عنوان تدخین کننده‌ی خاک یا ترکیب امولسیون شونده‌ای که با آب برای مبارزه با نماتدها به کار می‌رود. استفاده از این سم در حال حاضر ممنوع شده است.

Nemata

شاخه‌ای که توسط N.A. Cobb به عنوان جایگاهی برای نماتدها پیشنهاد شده است.

Nemathelminthes

شاخه‌ای که به عنوان جایگاهی برای رده‌های Nematoda و Nematomorpha پیشنهاد شده است.

Nematicide

ترکیب شیمیایی کشنده‌ی نماتدها

Nematoda

نام پذیرفته شده‌ی جدیدی برای شاخه‌ی Nemata

Nematode control

تدابیر خاصی که برای کاهش یا حذف جمعیت نماتد و در نتیجه افزایش اقتصادی در محصول اعمال می‌شوند.

Nematode management

تلاش برای کاهش تعداد نماتد به سطوح غیرمضر

Nematode musculature

ماهیچه‌های مرتبط با دیواره‌ی بدن که در زیر هیپودرم قرار دارند (ماهیچه‌های طولی - حرکتی) و ماهیچه‌های مرتبط با اندام‌ها و سامانه‌های مختلف بدن (ماهیچه‌های تخصص یافته)

Nematodes

جانورانی که دارای سه غشای سلولی ابتدایی، تقارن دو جانبه بوده کرمی شکل، غیر بندبند، دارای حفره‌ی کاذب هستند و در آن‌ها سامانه‌های گوارشی، تولیدمثلی و عصبی به خوبی توسعه یافته، ولی فاقد اندام‌های ویژه‌ای برای سامانه‌های گردش خون و تنفسی هستند.

Nemic embryology

فرآیند تکاملی نماتدها از تخم تا اولین مرحله‌ی لاروی

Nemic infection

آلوده شدن به نماتدها

Neotype

نمونه‌ای که پس از توصیف اصلی و در موارد در دسترس نبودن نمونه‌های اصلی (نمونه‌های شاخص) یا ضبط شدن توسط کمیسیون، به عنوان شاخص انتخاب می‌شود.

Nephridia

بخشی از سامانه‌ی دفعی است که از لوله‌های کوچک منشعب تشکیل شده است. (در نماتدها وجود ندارد)

NEPO vir

ویروس‌های چندوجهی (کروی) منتقل شونده با نماتدها

Nerve ring

بخشی از سامانه‌ی مرکزی عصبی مشتمل بر نوار باریک بافت عصبی که مری را احاطه می‌کند. به واژه‌ی circumoesophageal commissure نیز مراجعه نمایید.

Nerve trunk

تار عصبی نازک

Nervous system

یک سامانه‌ی عصبی مشتمل بر عصب است که بخش پشتی مری را احاطه می‌کند و از آن اعصاب مختلفی خارج می‌شود و اندام‌های حسی مختلفی را عصبی می‌کند.

NETU Vir

ویروس‌های لوله‌ای منتقل شونده با نماتد

Neurocyte

بدنه‌ی سلول نرون که هسته در آن جای دارد.

Neuron

سلول عصبی - واحد فعال سامانه‌ی عصبی

Neurosecretions

مواد شیمیایی مترشحه از پریکاریون

New name

جایگزینی برای نام قبلاً اختصاص یافته به یک واحد رده‌بندی

Niche

زیستگاه یا محیط یک گونه که شامل تغذیه و تاثیر متقابل آن گونه با محیط است. گونه‌های موجود در یک محیط مشترک الزاماً دارای niche مشابه نیستند.

Nomen dubium

نام یک گونه‌ی تثبیت نشده است که شواهد کافی برای ثبت آن به عنوان یک گونه‌ی جدید جانورشناسی وجود ندارد.

Nomen oblitum

نامی که بر اساس ضوابط محدودیت، اعتبار خود را از دست داده است

Nominal taxon

هر نوع نامگذاری واحد رده‌بندی که بر اساس نمونه‌ی شاخص انجام گرفته باشد.

Non-cyst forming heteroderids

آن دسته از افراد گروه Heteroderids که سیست تولید نمی‌کنند. مثل: *Atalodera*، *Verutus*، *Yhecavermiculatus*، *Cryphodera* و غیره.

Non-essential phoresis

انتقال تصادفی هر مرحله از نماتد توسط سایر موجودات زنده که برای تکمیل دوره‌ی زندگی آن ضروری نیست.

Non-resistant

گیاهی که بدون ممانعت از نماتد انگل بدن اجازه‌ی تکثیر می‌دهد.

Nurse cells

سلول‌های تخصص یافته‌ی تحریک شده توسط نماتد مرکبات که مواد غذایی مورد نیاز

از آن گرفته می‌شود.

Nygalims

نماتدهای شکارچی راسته‌ی Dorylaimida که دارای دندان دیواره‌ای و ۳ غده‌ی cardiac هستند.

O

O

رابطه‌ی De Man، که به عنوان یک صفت مرفومتريکی در نماتدهای گروه tylenchids ارائه شده و بیانگر درصد موقعیت غده‌ی پشتی مری نسبت به طول نیش است. (فاصله‌ی پایه‌ی نیش تا غده‌ی پشتی مری به طول نیش $\times 100$).

Obligative dormancy

کمون اجباری - تاخیر طبیعی در تکامل هر مرحله از زندگی نماتد

Ocular micrometer

ریزسنج چشمی - به واژه‌ی eyepiece micrometer مراجعه نمایید.

Odontia

دندان cheilostomی بزرگ

Odontophore

امتداد لوله‌ای توخالی odontostyle (به واژه‌ی spear extension نیز مراجعه نمایید)

Odontostyle

نیش باریک توخالی بلند اسکروتیزه شده‌ای است که به صورت محوری در محفظه‌ی دهانی نماتدهای dorylaims قرار گرفته از آن به منظور تغذیه استفاده می‌شود. این نوع نیش از دیواره‌ی مری منشأ گرفته است.

Oesophageal collar

قسمت ابتدایی مری که محفظه‌ی دهانی را احاطه کرده است.

Oesophageal glands

غددی هستند که در بخش‌های مری واقع شده‌اند و ترشحات آنزیمی خود را به درون مجرای مری می‌ریزند.

Oesophageo-intestinal junction

نقطه‌ای از مجرای لوله‌ی غذایی است که در آن مجرای مری به مجرای روده مرتبط

می شود.

Oesophagous

بخشی از لوله‌ی گوارشی که بین محفظه‌ی دهانی و روده قرار گرفته دارای مجرای سه شعاعی (مثلثی) است.

Oesophastome

بخش پسین محفظه‌ی دهانی که با کوتیکول داخلی پوشانده شده و از در خود پیچیدن اولیه در دوران جنینی منشأ گرفته است.

Offset head

نوعی از اتصال سر به بدن است که به واسطه‌ی وجود یک حلقه‌ی انقباضی به طور متمایزی از سایر بخش‌های بدن تفکیک شده است.

Oligidic medium

نوعی محیط کشت است که ترکیب شیمیایی اجزای سازنده‌ی آن نامشخص است.

Oligocytous

نوعی روده که در مقطع عرضی آن‌ها ۱۲۸ سلول اندودرمی وجود دارد.

Oligogenic

نوعی از وراثت که در آن مقاومت با تعداد کمی ژن اداره می‌شود.

Oligomorphic genus

جنس‌هایی که تمامی گونه‌های آن بسیار شبیه یکدیگرند. این قبیل جنس‌ها براحتی تعریف می‌شوند.

Onchia

دندان‌های بزرگ oesophastoma

Onchiophore

مشابه odontophore

Onchiostylet

دندان پیش‌آمده‌ی توپر بزرگ منشأ گرفته از دیواره‌ی مری که به سمت پشتی انحنا دار است.

Ontogenetic development

تغییرات کالبدی ایجاد شده در مراحل تخم تا بلوغ

Oocyte

سلول بنیادی دیپلوئید در ماده

Oocytes

سلول‌های بنیادی که پس از بلوغ به پیش‌هسته‌ی تخم و اجسام قطبی تبدیل می‌شوند.

Oogenesis

فرآیند تشکیل پیش‌هسته‌ی تخم و اجسام قطبی از سلول‌های بنیادی

Oogonium

مرحله‌ی اولیه‌ی دیپلوئید در تکامل یک اووسیت

Opisthodelphic

دارا بودن تخمدان (های) رو به بخش پسین فُرج

Oral aperture

منفذ محفظه‌ی دهانی که با لب‌ها احاطه شده از نمای روبه‌رو قابل مشاهده است.

Organ – Z

ساختارهای سه‌گوش موجود در حدفاصل لوله‌ی فالوپ (مجرای عبور تخم) و رحم برخی گونه‌های جنس *Xiphinema*

Ornamented cuticle

حلقه‌بندی کوتیکولی دارای خار، فلس، دندان و غیره که در نماتدهای criconematids دیده می‌شود.

Outer integument

کوتیکول - خارجی ترین لایه‌ی پوشاننده‌ی بدن نماد

Outer labial papilla

اندام‌های حسی بیرونی پستانک‌مانندی که به شکل یک دایره‌ی کوچک به سمت حاشیه‌ی پسین لب‌ها قرار گرفته‌اند.

Ovary

بخش Distal از سامانه‌ی تولیدمثل ماده که شامل تخم است.

Oviduct

لوله‌ی فالوپ - بخشی از سامانه‌ی تولید مثل ماده که تخمدان را به رحم مرتبط می‌سازد.

Ovijectors

بخش پُرماه‌یچه‌ی رحم که در نزدیکی مهبل قرار گرفته است.

Oviparous

انواعی از ماده‌ها که تخم‌گذارند و تکامل لاروها درون تخم، خارج از بدن ماده صورت می‌پذیرد.

Ovotestis

غده‌ی جنسی در افراد دوجنسی که هم سلول تخم و هم اسپرم تولید می‌کند.

Ovoviviparous

انواعی از ماده‌ها که تکامل لاروها درون تخم، در داخل رحم صورت می‌پذیرد.

Ovum

سلول جنسی ماده

P

P

رابطه‌ی De Man، که به عنوان یک صفت مرفومتريکی در نماتدها ارائه شده و بیانگر فاصله‌ی فاسمید تا مخرج به طول دم $100 \times$ با علامت - یا + است (+ یعنی قبل از مخرج و - یعنی بعد از مخرج)

Pa

رابطه‌ی De Man، که به عنوان یک صفت مرفومتريکی در نماتدهایی که فاسمید نامتقارن دارند کاربرد دارد و بیانگر فاصله‌ی جلویی‌ترین فاسمید تا انتهای‌ترین بخش بدن به طول بدن $100 \times$ است.

Paleontology

مطالعه‌ی سنگواره‌ها به منظور شناخت حیات در دوران‌های گذشته‌ی زمین‌شناسی، مسیر تکاملی و تقارب تکامل نژادی است.

Panama disease

یک بیماری در موز که حاصل اثر متقابل نماتد *Radopholus similis* و قارچ *Fusarium oxysporum* f sp. *cubensis* است.

Papillae

پستانک - اندام‌های حسی لامسه‌ای در نواحی مختلف بدن. مثل پستانک‌های لبی یا پستانک‌های سری

Parallelism

اکتساب مستقل خصوصیات مشابه در خطوط به هم مرتبط تکاملی

Parasite

انگل - هر موجود زنده‌ای که درون یا روی موجود زنده‌ی دیگری زندگی کرده غذای خود را از آن تأمین کند.

Paratype

در زمان توصیف گونه‌ی جدید، پس از تخصیص نمونه‌ی شاخص و نمونه‌ی مشابه، مابقی نمونه‌های الگو توسط مؤلف به عنوان paratype برگزیده می‌شوند.

Parthenogenesis

نوعی تولیدمثل غیرجنسی که تکامل جنینی در تخم بدون لقاح با اسپرم صورت می‌گیرد.

Parthenogenetic

تکامل یک فرد از یک تخم بدون صورت پذیرفتن لقاح

Partially resistant

گیاهانی که سطوح میانه‌ای از تولیدمثل انگل را بر روی خود دارند.

Passive resistance

نوعی مقاومت است که در آن ویژگی‌های دفاعی در حال حاضر در میزبان وجود دارد.

Pasteuria nishizawa

یک گونه باکتری مولد اندوسپور که نماتدهای سیستی خاصی را پارازیت می‌کنند.
(مثل: *Heterodera elachista*، *H. glycines*، *Globodera rostochiensis* و غیره)

Pasteuria species

گونه‌ای باکتری *Pasteuria* که برخی از نماتدها را پارازیت می‌کنند.

Pasteuria thornei

گونه‌ای باکتری *Pasteuria* که نماتدهای مولد زخم، *Pratylenchus spp.*، را پارازیت می‌کنند.

Pathogen

موجود زنده‌ی بیماریزا - بیمارگر

Pathotypes

جمعیت‌هایی از یک گونه نماتد که با توانایی آن‌ها به تولیدمثل بر روی گیاهان میزبان

با ساختار ژنتیکی معین قابل تشخیص‌اند.

PEBV

ویروس قهوه‌ای شدن زودرس نخودفرنگی که نوعی ویروس TOBRA (NETU) است که به گونه‌های *Trichodorus* و *Paratrachodorus* منتقل می‌شود.

Peloderan

کنایه از نوعی پرده‌ی کوتیکولی دمی است که کاملاً دم را در بر می‌گیرد.

Perforation

نفوذ نیش در محلی مناسب از بافت میزبان

Perineal pattern

طرحی مشابه اثر انگشت که توسط شیارهای کوتیکولی در اطراف منفذ تناسلی ماده و مخرج ماده‌های بالغ *Meloidogyne* و سایر افراد خانواده‌ی Meloidogynidae ایجاد می‌شود.

Perineum region

ناحیه‌ی بین منفذ تناسلی ماده و مخرج که در طرح perineal نماتدهای Meloidogynidae دیده می‌شود.

Peripheral nerve net

شبکه‌ی عصبی پیرامونی - در نماتدهای Adenophorea، اعصاب طولی توسط دسته‌هایی از گره‌ها در فواصل ثابتی که موهای بدن را عصب‌دار می‌کنند، به هم مرتبطند. در نماتدهای Secernentea، این شبکه مشتمل بر رشته‌های آزاد عصبی است که انتهای آن‌ها به زیر کوتیکول ختم شده است. شبکه‌ی عصبی پیرامونی موجب سهولت دریافت محرک‌ها در تمامی قسمت‌های کوتیکول در طول خود می‌شود.

Peripheral nervous system

سامانه‌ی عصبی پیرامونی - بخشی از سامانه‌ی عصبی است که از اعصاب پستانکی، آمفیدی، پستانک‌های جنسی، deirid و کالبدی تشکیل یافته است.

Peristaltic movement

موج پی‌درپی انقباضی در لوله‌ی گوارشی به منظور حرکت مواد غذایی

Pest

موجود زنده‌ای که به انسان یا متعلقاتش خسارت می‌زند.

Pest control

هر روشی که برای کاهش جمعیت آفت به کار می‌رود و در نتیجه افزایش اقتصادی در محصول عاید می‌شود.

Pest management

سعی در کاهش جمعیت آفت به سطوح غیرخسارتزا

Phagocyte

سلولی از حفره‌ی بدنی که مواد، بافت‌ها یا زوائد مضر را جذب می‌کند یا می‌بلعد.

Phasmid

ساختارهای زوج سوراخ‌مانند یا عدسی‌شکل حسی که در سطوح جانبی قرار داشته اغلب در ناحیه‌ی دم نماتدهای رده‌ی Secernentea دیده می‌شوند.

Phasmidia

یک واحد رده‌بندی با رتبه‌ی رده که شامل گروهی از نماتدهای دارای فاسمید است. در مقابل این گروه، Aphasmidia مطرح است.

Phenogram

نموداری که درجه‌ی تشابه واحدهای رده‌بندی را نشان می‌دهد.

Phoresis

نوعی ارتباط هم‌غذایی است که در آن نماتد به صورت مکانیکی توسط موجود زنده‌ی دیگری از یک محیط به محیط مناسب دیگری منتقل می‌شود بدون آن که وابستگی فیزیولوژیکی بین آن دو وجود داشته باشد. در این رابطه تنها یک طرف سود می‌برد و طرف دیگر نه سود می‌برد و نه زیان می‌کند.

Phoretic associations

به واژه‌ی phoresis مراجعه نمایید.

Phylogeny

مطالعه‌ی گرایش تکاملی در یک گروه از موجودات زنده

Phylorus

دریچه‌ی روده‌ای-راست‌روده‌ای

Phytophagous

گیاهخوار

Phytoalexin

یک ماده‌ی آنتی‌بیوتیکی که در واکنش به اثر متقابل متابولیکی میزبان و انگل ایجاد می‌شود و از رشد موجود بیماریزا جلوگیری می‌کند.

Phytoparasite

انگل گیاهی

Phytoparasitic

موجودات زنده‌ای که بر روی گیاهان مستقر می‌شوند.

Pigment spot

به واژه‌های ocelli و eye-spot مراجعه نمایید.

Pin nematode

نماتد سوزنی - نامی عمومی برای گونه‌های جنس *Paratylenchus* و همچنین نام عمومی یک نماتد انگل جانوری با نام *Enterobius vermicularis*

Pine cystoid nematode

نماتد سیستمانند کاج - نام عمومی *Meloidodera floridensis*

Pine wilt nematode

نماتد پژمردگی کاج - گونه‌های جنس *Bursaphelenchus* که عامل بیماری پژمردگی

درختان کاج می‌باشند.

Piriform

گلابی شکل

Placids

صفحات بزرگی است که در گروهی از Kinorhyncha سر را می‌پوشاند.

Plasma cap

شبه‌کله‌ای از تارچه‌های الکترون متراکم که در زیر ریزپرزهای سلول‌های روده قرار دارند.

Platymyarian

نوعی سلول ماهیچه‌ای که در آن تارهای انقباضی به پایه‌ی سلول محدود شده‌اند.

Plectanes

صفحات کوتیکولی با خطوط متقاطع که وظیفه‌ی نگهداری پستانک‌های جنسی را در برخی نرها بر عهده دارند.

Plicae

چین خوردگی در مجرای روده به دلیل طول‌های متفاوت سلول‌های مخاطی (به واژه‌ی anisocoty مراجعه نمایید)

Polar body

جسم قطبی - در اووژنز، یک یا دو سلول بسیار کوچک در مراحل تقسیم تخم ایجاد می‌شوند که در لایه‌ی زرده‌ی تخم، لایه‌ی چربی یا هر دو لایه قابل مشاهده‌اند.

Polycytous

وضعیتی از روده است که مجموعاً ۸۱۹۲-۲۵۶ سلول اندودرمی داشته در مقطع عرضی آن‌ها در هنگامی که لارو پس از ۱۶-۱ تقسیم سلولی شکل گرفته است، ۵۰-۲۰ سلول وجود دارد.

Polyphagous

همه‌چیزخوار (پرگون خوار)

Polygenic

وراثت هر صفتی که با تعداد زیادی ژن بازگشتی اداره می‌شود.

Polymyarian

ماهیچه‌ی طولی-حرکتی با ۶ سلول ماهیچه‌ای یا یک میدان ماهیچه‌ای در فاصله هر دو طناب عصبی

Polytypic

یک واحد رده‌بندی که دو یا چند واحد رده‌بندی بلافاصله فرعی دارد.

Polyxenic

چندعاملی-کنایه از محیط رشد ناهمگون است

Population density

تعداد افراد نماتد موجود در یک واحد حجمی از خاک یا واحد وزنی از بافت گیاهی

Post embryogenesis (Post embryonic development)

فرآیند تکاملی از مرحله‌ی اول لاروی تا بلوغ که عمدتاً شامل تکامل سامانه‌ی تولیدمثلی جنسی است.

Postanal

پایین تر از مخرج

Postcorpus

ناحیه‌ی پسین مری که محل قرار گرفتن غدد مری است که اغلب استوانه‌ای شکل است و یا به دو بخش ایستموس (لوله‌ای) و پیاز انتهایی (متورم) تفکیک شده است.

Posterior bulb

حباب انتهایی مری

Posterior uterine branch

شاخه‌ی عقبی رحم

Post-pudendum

اصطلاحی که برای امتداد لوله‌ی جنسی به بخش پسین منفذ تناسلی ماده توسط Maggenti پیشنهاد گردید.

Postvular uterine sac

کیسه عقبی رحم

Post-uterine sac

در نماتدهای با یک تخمدان جلویی، امتداد رحم به شکل یک کیسه‌ی کور به وضعیت پسین نسبت به منفذ تناسلی ماده در می‌آید که ممکن است وظیفه‌ی ذخیره‌ی اسپرم را عهده‌دار باشد.

Potato rot nematode

نماتد پوسیدگی سیب‌زمینی - نام عمومی *Ditylenchus destructor*

Potential pest

آفت بالقوه - هر موجود زنده‌ای که توانایی ایجاد آسیب اقتصادی در شرایط مساعد را داشته باشد.

Pp

رابطه‌ی De Man، که به عنوان یک صفت مرفومتريکی در نماتدهایی که فاسمید نامتقارن دارند کاربرد دارد و بیانگر فاصله‌ی جلویی‌ترین بخش بدن تا انتهای‌ترین فاسمید به طول بدن $\times 100$ است.

predaceous

زندگی شکاری

Predaceous fungi

قارچ‌های شکارگر

Predaceous nematodes (Predatory nematodes)

نماتدهای شکارگر - نماتدهایی که از جانوران کوچک منجمله نماتدهای دیگر تغذیه می‌کنند.

Predator

موجود زنده‌ای که موجود دیگری را شکار می‌کند.

Pre-rectum

بخشی از سامانه‌ی گوارشی که بین روده و راست روده‌ی واقع شده است. (در نماتدهای dorylaimids)

Pre-uterine sac

بخش جلویی تقلیل یافته یا دژنره شده‌ی لوله‌ی جنسی در ماده‌ها

Probolae

تغییرات تزئینی ناحیه‌ی سر یا لب (در نماتدهای cephalobids دیده می‌شود).

Procorpus

بخش استوانه‌ای مری که قبل از حباب میانی قرار دارد.

Prodelphic

تخم‌دانی که به سمت جلویی منفذ تناسلی ماده قرار گرفته است.

Prominece

برجستگی

Prominent retrorse annules

حلقه‌های برگشته رو به عقب

Prorhabdion

دیواره‌های اسکروتیزه شده‌ی prostome در محافظه‌ی دهانی

Prostome

جلویی‌ترین زیربخش محافظه‌ی دهانی که در میان prorhabdionها قرار گرفته بین mesostome و cheilostome واقع شده است.

Protandric

نوعی دوجنسی بودن که در آن اندام‌های جنسی نر قبل از ماده کامل می‌شوند.

Protonephrida

در سامانه‌ی دفعی اغلب Aschelminthes، لوله‌های دفعی به سلول‌های شعله‌ای ختم

می شوند.

Protractor muscle

ماهیچه جلو برنده

Protractor spiculi

ماهیچه‌های زوج که از سر اسپیکول‌ها تا دیواره‌ی بدن در ناحیه‌ی پس‌مخرجی امتداد دارند و اسپیکول را به جلو می‌برند.

Protractor gubernaculi

ماهیچه‌های زوج که از گوبرناکولوم تا سطح شکمی بدن امتداد دارند و گوبرناکولوم را به جلو می‌برند.

Pro-uterine sac

بخش جلویی تقلیل یافته یا دژنره شده‌ی لوله‌ی جنسی در ماده‌ها

Provoked resistance

به واژه‌ی active resistance مراجعه نمایید.

PRSV (Pepper Ringspot Virus)

ویروس لکه حلقوی فلفل

Pseudocoel (Pseudocoelum)

حفره‌ی بدنی کاذب که بخش خارجی آن توسط مزودرم و بخش داخلی توسط اندودرم پوشانده شده است.

Pseudogamy

نوعی تولیدمثل غیرجنسی بکرزایی که در آن هسته‌ی اسپرم به داخل اووسیت نفوذ کرده باعث تحریک تکامل بعدی اووژنیکی می‌شود ولی با هسته‌ی تخم لقاح نمی‌یابد و تحلیل می‌رود.

Pseudolabia

کاهش تعداد لب‌ها از ۶ لب (مثلاً در Ascaridida ۳ لب و در Spirurida ۲ لب وجود

دارد.)

Pseudopeloderan

نوعی بورساکه در آن اتساعات جانبی کوتیکول در انتهای دم کاملاً به یکدیگر نمی‌رسند.

Punctation

نقاط کوچک کوتیکولی که ممکن است در ردیف‌های عرضی یا طولی و اغلب به صورت نقش‌دار نمایان شوند.

Pure culture

کشت جمعیت خالص از یک گونه

Pure population

جمعیت خالص از یک گونه

Pyriiform

گلابی شکل

Pylorus

دریچه‌ی روده‌ای-راست‌روده‌ای

Q

Quadricolumella

قسمت غده ای در تخمدان نماتد ماده که پوسته تخم ترشح می کند

Quadrucolumella

حالتی که بخش مبدائی (ترشچی) رحم (crustaformeria) از چهار ستون چهارسلولی تشکیل یافته است

Quarantine

در حفاظت گیاهان، مجموعه فعالیت‌های ایجاد و اجرای مقررات که با هدف محافظت یا به تأخیر انداختن ورود، استقرار و گسترش آفات خطرناک را قرنطینه گویند.

Quiescence

مکانیزمی از بقای برخی موجودات زنده که موجود زنده در شرایط نامساعد محیطی به یک وضعیت کاهش یافته‌ی فعالیت‌های سوخت و سازی می‌رسد.

Quiescent

وضعیتی از غیرفعال شدن زیستی است که با عوامل فیزیکی چون دما تحریک می‌شود.

R

R

مورد استفاده در مرفومتريک نماتدهای criconematids که توسط de Grisse (۱۹۶۴) پیشنهاد شد و بیانگر تعداد کل حلقه‌های بدن است.

Race

نژاد

Rachis

محور - رشته‌ی پروتوپلاسمی مرکزی تخمدان یا بیضه که سلول‌های جنسی در حال تکامل مواد غذایی خود را از آن می‌گیرند. (در برخی نماتدهای انگل جانوران و همچنین افراد خانواده‌ی Anguinidae)

Radial musculature

ماهیچه‌هایی که از بازوی (شعاع) مجرای مری تا غشای زیرین مری امتداد داشته مسئول باز و بسته کردن مجرای مری است.

Radial striae

ساختارهای نوارمانند متقاطع کوتیکول بیرونی در اغلب نماتدهای Adenophora

Ran

مورد استفاده در مرفومتريک نماتدهای criconematids که توسط de Grisse (۱۹۶۴) پیشنهاد شد و بیانگر تعداد حلقه‌های بدن از مخرج تا انتهای بدن است.

Randum

تصادفی

Rays

شیارهای نگه‌دارنده‌ی بورس در نماتدهای rhabditids و strongylids - بازوهای شعاعی مجرای مری

RB

مورد استفاده در مورفومتريک نماتدهای criconematids که توسط de Grisse (۱۹۶۴) پیشنهاد شد و بیانگر عرض یا پهناي حلقه‌ی بدن است.

Receptaculum seminis

کیسه ذخیره اسپرم در ماده

Receptors

اندام‌های دریافت کننده‌ی محرک از محیط داخلی یا خارجی

Rectal gland

تعداد ۳-۶ غده‌ی راست‌روده‌ای که در بسیاری از نماتدهای secernentea وجود دارد. در *Meloidogyne* سه غده‌ی راست‌روده‌ای وجود دارد که مسئول ترشح توده‌ی ژلاتینی جهت کیسه تخم است.

Rectal muscles

ماهیچه‌های مقعد

Recto-sympathetic nervous system

بخشی از سامانه‌ی عصبی در ناحیه‌ی دم است که از عقده عصبی کمری-مخرجی عصب شکمی، عقده عصبی کمری اعصاب جانبی، گره پشتی-مخرجی عصب پشتی، بند کمری-مخرجی، بندهای پشتی-جانبی، جفت عصب جانبی-دمی که فاسمیدها را عصب‌دار می‌کند، عصب میانی-دمی و اعصاب پستانک جنسی، تشکیل شده‌اند.

Rectum

عقبی‌ترین بخش لوله‌ی گوارشی که لوله‌ای باریک است و به حالت پشتی-شکمی پهن شده و توسط یک ماهیچه‌ی حلقوی (اسفنکتر) از روده جدا شده انتهای خروجی آن به مخرج ختم می‌شود. (به واژه‌های hindgut و proctodeum مراجعه نمایید)

Recurved ovary

تخم‌دان برگشته

Red plant

بیماری قرمزی در توت فرنگی در اثر نماتد

Red ring nematode

نماتد حلقه سرخ - نام عمومی *Rhadinaphelenchus cocophillus*

Red-ring

بیماری ایجاد شده در درختان نارگیل توسط نماتد *Rhadinaphelenchus cocophilus*

Reflexed ovary

تخم‌دان برگشته

Regenerative power

قدرت ترمیم در کرم‌ها (که در نماتدها وجود ندارد)

Renette

یک سلول تک‌هسته‌ای غده‌ای شکمی که در سامانه‌ی دفعی برخی نماتدها وجود دارد.

Reniform nematode

نماتد قلوه‌ای شکل - نام عمومی *Rotylenchulus reniformis*

Reproduction system

سامانه تولید مثل

Reproductive isolation

شرایطی که امتزاج بین دو یا چند جمعیت به واسطه‌ی وجود برخی عوامل ذاتی امکانپذیر نمی‌باشد.

Resistance

واکنش‌هایی در میزبان که از تکامل یک انگل جلوگیری می‌کند.

Resistant stage

سن مقاوم

Retention

جذب سطحی ذرات ویروس به پوشش کوتیکولی stomodeum نماتدهای ناقل ویروس

Retention sites

قطعاتی از بدن نماتد که ذرات ویروس را نگه می‌دارند. (پوشش کوتیکولی مری و odontophore در *Xiphinema*؛ odontostyle و غلاف هدایت کننده در *Longidorus* و *Paralongidorus*؛ و مری در *Trichodorus* و *Paratrachodorus*)

Reticulate

مشبک

Retractor gubernaculi

ماهیچه‌های عقب‌برنده گوبرناکولوم - ماهیچه‌هایی که از گوبرناکولوم تا سطح پشتی بدن امتداد یافته‌اند.

Retractor spiculi

ماهیچه‌های عقب‌برنده اسپیکول - جفت ماهیچه‌های جلویی که از سر اسپیکول تا دیواره‌ی جانبی بدن امتداد یافته‌اند.

Retrose

خطوط عرضی با حاشیه‌های شیبدار به سمت پشت در نماتدهای criconematids

Retorse annules

حلقه‌های برگشته به عقب

Revision

در طبقه‌بندی، ارزیابی مجدد یک واحد رده‌بندی که بواسطه‌ی ارائه‌ی تفسیر جدید انجام می‌شود.

Rex

مورد استفاده در مرفومتريک نماتدهای criconematids که توسط de Grisse (۱۹۶۴) پیشنهاد شد و بیانگر تعداد حلقه‌های بدن از جلویی‌ترین بخش بدن تا اولین حلقه بعد

از منفذ دفعی است.

R-gene

به معنای ژن (های) مقاوم میزبان است.

Rhabdions

یک سری صفحات کوتیکولی اسکلروتیزه که دیواره‌ی محافظه‌ی دهانی را تشکیل می‌دهند.

Rhabditoid

وابسته به راسته Rhabditida

Rhem

مورد استفاده در مرفومتريک نماتدهای criconematids که توسط de Grisse (۱۹۶۴) پیشنهاد شد و بیانگر تعداد حلقه‌های بدن از جلویی‌ترین بخش بدن تا اولین حلقه بعد از hemizonid است.

Rhizosphere

ناحیه‌ای از خاک است که بلافاصله اطراف ریشه‌ی گیاه را احاطه کرده است.

Rice root knot nematode

نماتد ریشه‌گرهی برنج - نام عمومی *Meloidogne graminicola*

Rice root nematode

نماتد ریشه‌ی برنج - نام عمومی گونه‌های جنس *Hirschmanniella*

Ridge annules

لبه برجسته حلقه‌ها

Ring nematodes

نماتدهای حلقه‌ای - نام عمومی گونه‌های جنس‌های *Criconemoides*, *Macroposthonia* و *Criconemella* و غیره.

River blindness

کوری رودخانه - یک بیماری فیلاریایی در انسان است که به واسطه‌ی *Onchocera volvulus* ایجاد و توسط مگس سیاه انتقال می‌یابد و باعث متأثر شدن چشمان شده اغلب به کوری منتهی می‌شود.

RNA 2

بخشی از ژنوم ویروس‌های قابل انتقال با نماتد است که مسئول تولید پوشش پروتئینی و اختصاصیت نگه‌داری ویروس است.

RNA I

بخشی از ژنوم ویروس‌های منتقله با نماتد است که مسئول تولید علائم، تکثیر و غیره در ویروس است.

Roes

مورد استفاده در مرفومتريک نماتدهای criconematids که توسط de Grisse (۱۹۶۴) پیشنهاد شد و بیانگر تعداد حلقه‌های بدن از جلویی‌ترین بخش بدن تا پایه‌ی مری است.

Root lesion

زخم ریشه - قطعات یا رگه‌های قهوه‌ای رنگ در روی ریشه که به واسطه‌ی مرگ سلول‌ها ایجاد می‌شود. (در ریشه‌های آلوده به *Pratylenchus spp.*)

Root-diffusate

برخی مواد شیمیایی که توسط ریشه‌ی گیاهان ترشح می‌شوند و مورد علاقه‌ی نماتدهای انگل گیاهی است.

Root galls

غده‌های روی ریشه

Root knots

گال‌های روی ریشه

Root-knot nematode

نماتد ریشه گرهی (مولد گره) - نام عمومی نماتد *Meloidogyne*

Rope root

به واژه‌ی coarse root مراجعه نمایید.

Rosette

شبه گل سرخ - تزینات منقوط کوتیکول که پستانک‌های جنسی را احاطه می‌کند.

Rostrum

پیش‌آمدگی نوک اسپیکول

Rotation

تناوب کاشت گیاهان زراعی مختلف در یک قطعه زمین - جا دادن گیاهان غیرمیزبان در تناوب زراعی

Round worm

نام عمومی نماتد انگل جانوری *Ascaris lumbricoides* - نام عمومی برای نماتدها

Rst

مورد استفاده در مرفومتريک نماتدهای criconematids که توسط de Grisse (۱۹۶۴) پیشنهاد شد و بیانگر تعداد حلقه‌های بدن از جلویی‌ترین بخش بدن تا پایهی نیش است.

RV

مورد استفاده در مرفومتريک نماتدهای criconematids که توسط de Grisse (۱۹۶۴) پیشنهاد شد و بیانگر تعداد حلقه‌های بدن از منفذ تناسلی ماده تا انتهای دم است.

RVan

مورد استفاده در مرفومتريک نماتدهای criconematids که توسط de Grisse (۱۹۶۴) پیشنهاد شد و بیانگر تعداد حلقه‌های بدن از منفذ تناسلی ماده تا مخرج است.

S

Sac	کیسه
Saccate	کیسه‌ای
Sacciform	کیسه‌ای شکل
Sal needle nematode	نام عمومی <i>Paralongidorus saft</i>
Salivary gland	غده ترش‌حی بزاقی
Salivation	ترشح ماده‌ی چسبناکی که برای هضم خارج سلولی آزاد می‌شود.
Salmon	ماهی سالمون - میزبان مهره‌دار نماتد <i>Philonema oncorhynchi</i> است که حفره‌ی بدن آن را پارازیت می‌کند.
Sampling	نمونه برداری
Saprophage	گندخوار
Saprophagous	نماتدهایی که از مواد آلی پوسیده‌ی مرده یا میکروارگانیزم‌های مرتبط با آن تغذیه می‌کنند.

Saprophyte

گندروبی

Sarcolemma

غشایی که دو عنصر انقباضی را در سلول‌های ماهیچه‌ای در دو دسته از یکدیگر جدا می‌کند.

Sarcoplasm

پروتوپلاسم سلول ماهیچه‌ای - بخش عضلانی سلول ماهیچه‌ای و غیرقابل انقباض

Sarcoplasmic reticulum

شبکه‌ای از لوله‌های غشایی کوچک در سارکوپلاسم سلول ماهیچه‌ای است که به عنوان منبعی از یون‌های کلسیم که محرک انقباضی است، عمل می‌کند.

Scale

پیش‌آمدگی‌های بدون نوک غیرسلولی کوتیکولی فاقد ماهیچه و عصب که عموماً در نماتدهای criconematids دیده می‌شود.

Scalids

خارهای موجود در ناحیه‌ی سر Kinorhyncha

Scalloped

دندان‌های

Schizocoel

نوعی حفره‌ی بدنی که به واسطه‌ی برخی فواصل در درون یک بافت فشرده‌ی جنین ایجاد می‌شود.

Sclerotized

اصطلاحی است که بیانگر ساختارهای کوتیکولی سخت شده، متراکم و انکساری است.

Scutellum (enlarged phasmid)

اندام حسی انکساری بزرگ‌شده‌ی عدسی‌شکل موجود در سطوح جانبی برخی نماتدها

مثل افراد خانواده‌ی Hoplolaimidae

Secernentea

رده‌ای از نماتدها که از رده‌ی Adenophorea متمایز شده است.

Second bulb

کنایه از حباب انتهایی مری

Secondary invaders

عوامل ثانویه

Secretion

ترشحات غده ای

Sedentary

مستقر شده در یک محل - ساکن

Seducer gubernaculi

یک جفت ماهیچه که از گوبرناکولومها تا دیواره‌های جانبی بدن امتداد یافته‌اند.

Seed gall nematode

نماتد گالی دانه - نام عمومی *Anguina tritici*

Segmentation

تقسیمات حلقه ای

Seinhorst extraction technique

روش استخراج نماتد که توسط سین هورست ابداع شده است.

Semifenestrate

یک جفت دریچه موجود در مخروط فُرجی که در برخی نماتدهای مولد سیست توسط پل فُرجی مجزا شده‌اند.

Seminal receptacle

اندام ذخیره کننده‌ی اسپرم در سامانه‌ی تولید مثلی ماده

Seminal vesicle

اندام ذخیره کننده‌ی اسپرم در سامانه‌ی تولید مثلی نر که در حدفاصل بیضه و مجرای دفران قرار دارد.

Senescence

آهسته شدن فعالیت‌های سوخت‌وسازی به واسطه‌ی افزایش سن - پدیده‌ی مسن شدن

Senior homonym

قدیمی‌ترین نام منتشر شده از بین دو یا چند نام یکسان که برای واحدهای رده‌بندی مشابه یا متفاوت وجود دارد.

Senior synonym

قدیمی‌ترین نام منتشر شده از بین دو یا چند نام که برای یک واحد رده‌بندی وجود دارد.

Sensilla

دریافت‌کننده‌ها یا اندام‌های حسی نماتدها که از کیسه‌های هیپودرمی و سلول‌های حسی تشکیل شده است.

Sensilla ampullaceal

نوعی اندام حسی است که در آن گیرنده‌ها در کیسه‌های عمیق قرار دارند (مثل آمفیدها)

Sensilla basiconica

نوعی اندام حسی است که زائده‌ی خارجی آن به یک دندان یا مخروط کوچک تقلیل یافته است.

Sensilla coeloconica

نوعی اندام حسی سوراخ‌مانند یا حفرات کم‌عمق است که تمایز ظاهری ندارد.

Sensilla coleus

نوعی اندام حسی است که دارای زوائد مژک‌مانند در زیر کوتیکول است.

Sensilla insiticus

نوعی اندام حسی بسیار تخصص یافته است که در آن اثری از ساختار خارجی یا منفذ وجود ندارد ولی زوائد مژک‌مانندی در کوتیکول قرار گرفته‌اند.

Sensilla trichoidea

نوعی اندام حسی است که دارای موهای بلند شاخص است.

Sensilla Type I

نوعی گیرنده که در آن زائده‌ی distal از جسم عصبی به یک اندام تخصصی مرتبط شده است.

Sensilla Type II

نوعی گیرنده که در آن زائده‌ی distal از جسم عصبی به روی سطح داخلی پوست منتهی شده است.

Sensillum

اندام حسی - مفرد sensilla

Sensory neurons

نرون‌های حسی - نرون‌هایی که محرک‌های آنی را از گیرنده به سامانه‌ی مرکزی عصبی (یا به سوی آن) منتقل می‌کند.

Sensory organ

اندام حسی - اندامی که می‌تواند محرک‌های داخلی یا خارجی را دریافت کند.

Septic tank

منبع جمع آوری فاضلاب در خاک شویی

Septicemia

عفونت خونی - بیماری ناشی از باکتری‌های بیماریزا و سموم آنها در بدن میزبان

Serrate

اره‌ای

Sessile

متصل شده‌ی دائمی

Setaceous

ساختار باریک سیخ‌مانند.

Setae

گیرنده‌های موم‌مانند لوله‌ای طویل شده‌ی کوتیکولی که در ناحیه‌ی سر یا سایر نواحی به بدن متصل شده‌اند.

Sex determination

مبنای ژنتیکی تشخیص جنسیت در جنین در حال تکامل

Sex reversal

تغییر در جنسیت در طی مرحله‌ی پس‌جنینی تحت شرایط نامساعد (مثلاً در گونه‌های جنس *Meloidogyne*)

Sexual dimorphism

دو شکلی جنسی - گونه‌هایی که دارای دو جنس با ظاهر متفاوتند.

Sexual reproduction

تولید مثل جنسی

Shaft

- بخش باریک نیش که دارای منشأ oesophastoma یی بوده پس از بخش مخروطی آن قرار گرفته به گره‌ها ختم می‌شود.

- بخش تیغه‌ای اسپیکول که پس از سر یا نوک قرار گرفته است و غالباً انحنادار بوده

دارای لبه‌ی نازک متشکل از زوائد غشایی به نام velum است.

Sheath nematode

نماتد غلافی - نام عمومی گونه‌های جنس *Hemicycliophora* و جنس‌های وابسته از قبیل *Loofla*، *Aulosphora* و *Colbranium*.

Sheathoid nematode

نماتد شبه‌غلافی - نام عمومی گونه‌های جنس *Hemicriconemoides*

Sibling species

گونه‌هایی که از نظر شکل ظاهری کاملاً مشابهند ولی از نظر تولیدمثلی از یکدیگر مجزا هستند.

Single egg mass line

جمعیت خالص یک گونه از یک توده تخم یک ماده

Single larva line

جمعیت خالص یک گونه از یک ماده جوان

Sinus

حفره، تورفتگی یا اتساع موجود در هر سامانه‌ای

Sinus cell

سلول میانه‌ی شکمی مرتبط با سامانه‌ی دفعی نماتدهای *secernentea* و برخی نماتدهای *adenophorea*

Skin

پوست

Slit

شکاف

Slow decline

زوال کند - یک بیماری در مرکبات که عامل آن یک نماتد انگل نیمه‌داخلی، نماتد

ریشه مرکبات، *Tylenchulus semipenetrans* است.

Soft cuticle

پوست ژلاتینی و نرم

Soil borne

نماتد خاکزاد

Soil fumigation

ضد عفونی خاک با گاز (فومیگاسیون خاک)

Soil texture

بافت خاک

Solarization

ضد عفونی خاک با اشعه خورشید

Somatic musculature

ماهیچه‌های طولی-حرکتی - یک لایه از ماهیچه‌های طولی مرتبط با دیواره‌ی بدن که در زیر هیپودرم قرار گرفته با انقباض و انبساط به حرکت بدن کمک می‌کند.

Somatic nerves

اعصاب طولی مجزا از طناب عصبی شکمی که از گره‌های عصبی مختلفی که با حلقه‌ی عصبی مرتبطند، منشأ گرفته‌اند.

Somato-intestinal muscles

ماهیچه‌هایی که از دیواره‌ی بدن تا روده کشیده شده‌اند و مسئول حرکت دودی آن هستند.

Somato-oesophageal muscle

ماهیچه‌های تخصصی مرتبط با مری نماتدهای *Enoplia*

Spear

نیش - زایده مفتول مانند دهانی جلوآمده که شبیه سوزن توخالی است.

Spearcone

بخشی از نیش که در قسمت جلویی مخروط نیش قرار گرفته است.

Spear guiding apparatus

هادی نیش - بخش برآمده‌ی لوله‌ای حفره‌ی دهانی یا دهلیز که از یک طرف با منفذ دهانی و از طرف پسین با پایه‌ی مخروط نیش مرتبط است.

Spear knobs

گره‌های استایلت - ساختار سه قطعه‌ای موجود در پایه‌ی بخش استوانه‌ای نیش نماتدهای tylenchid

Spear shaft

بخش استوانه‌ای محور نیش که بعد از مخروط قرار گرفته است.

Specialized muscles

ماهیچه‌های تخصصی - ماهیچه‌های مرتبط با اندام‌های مختلف بدن

Species

گروه‌هایی از جمعیت‌های طبیعی که بالقوه یا بالفعل قابل امتزاج با یکدیگرند و از نظر تولیدمثلی از گروه‌های مشابه دیگر مجزا هستند.

Specificity of dissociation

آزادسازی یک ویروس خاص از محل نگهداری آن در یک نماتد ناقل خاص

Specificity of retention

جذب سطحی ویروس‌های خاص توسط یک نماتد ناقل خاص

Specificity of transmission

انتقال ویروس‌های خاص توسط یک نماتد ناقل خاص

Specimen	یک نمونه
Sperm	سلول جنسی هاپلوئید نر
Sperm duct	مجرای دفران در سامانه‌ی تولیدمثلی نر
Spermatheca	اندام ذخیره‌کننده‌ی اسپرم که بین تخمدان و رحم سامانه‌ی تولیدمثل ماده واقع شده است.
Spermatocyte	سلول بنیادی نر که به اسپرم تبدیل می‌شود.
Spermogenesis	فرآیند تشکیل اسپرم از سلول‌های بنیادی
Spermagonium	ساختمان تولید اسپرم در هرما فرودیت (ماده دو جنسی)
Spherical	کروی
Sphincter muscle	ماهیچه‌ی circomyarian تک‌هسته‌ای مسئول باز و بسته کردن هر نوع مجرا یا روزنه. در نماتدها، یک ماهیچه‌ی اسفنکتری عموماً در محل اتصال روده و راست‌روده قرار دارد.
Spicula	جمع speculum

Spicular pouch

کیسه‌ی اسپیکولی - کیسه‌ای که درون دیواره‌ی پشتی کلوآک قرار گرفته ترشح کننده و در بر گیرنده‌ی اسپیکول‌ها است.

Spicule

سیخک - اندام‌های جفت‌گیری به‌شدت کوتیکولی شده‌ی نماتد نر که به تعداد دو عدد در درون کلوآک قرار گرفته در هنگام جفت‌گیری از طریق سوراخ آن بیرون می‌آیند.

Spiculum

سیخک - به واژه‌ی spicule مراجعه نمایید.

Spikkles

گال‌های برگ‌ی بسیار کوچک که توسط نماتد *Ditylenchus dipsaci* در نرگس ایجاد می‌شوند.

Spines

زوائد کوتیکولی غیرسلولی نوک‌دار فاقد اتصالات ماهیچه‌ای یا عصبی (در بسیاری از نماتدهای criconematid)

Spinnneret

یک مخروط کوتیکولی با دیواره‌ی ضخیم که با غدد دمی مرتبط است

Spiral nematode

نماتد مارپیچی - نام عمومی گونه‌های جنس‌های *Rotylenchus* و *Helicotylenchus*.

Spreading decline

زوال فراگیر - یک بیماری در مرکبات که توسط انگل داخلی مهاجر، *Radopholus citrophilus*، ایجاد می‌شود.

Spring Dwarf

بیماری کوتولگی و پیچیدگی بهاره در اثر نماتد

St

طول نیش

Stellate cells

سلول‌های ستاره‌ای شکل موجود در مایع حفره‌ی کاذب

Stem and bulb nematode

نماتد ساقه و پیاز - نام عمومی *Ditylenchus dipsaci*

Sterilization

سترون کردن - عاری از میکروب کردن

Stichocytes

سلول‌هایی که نتیجه‌ی تقسیم میتوزی هسته‌های ثانویه‌ی غده‌ی تحت‌شکمی مرتبط با stichosome در نماتدهای mermithid هستند.

Stichosome

نوعی مری تخصص یافته در نماتدهای mermithid که دارای دسته‌هایی از سلول (stichocytes) هستند که غدد پسین مری را تشکیل می‌دهند.

Sting nematode

نماتد نیشی (به دلیل وجود نیش بلند در آن) - نام عمومی گونه‌های جنس *Belonolaimus*

Stoma

محفظه‌ی دهانی - بخشی از لوله‌ی غذایی که بین منفذ غذایی و مری قرار دارد.

Stomach ulcer of horse

زخم معده‌ی اسب - یک بیماری که توسط *Drasdia* و *Habronema* از aspiruridها ایجاد می‌شود.

Stomatal plates

دیواره‌های اسکروتیزه شده‌ی محفظه‌ی دهانی نماتدهای انگل جانوری که برای سوراخ کردن سلول میزبان از آنها استفاده می‌شود.

Stomatostylet

زایده مفتول مانند محوری پیش آمده ی باریک و توخالی دهانی که از rhabdion های محافظه ی دهانی نماتدهای tylenchid منشأ گرفته در تغذیه کاربرد دارد.

Stomodeum

بخش جلویی لوله ی گوارشی که از محافظه ی دهانی و مری تشکیل شده و با کوتیکول پوشانده شده است.

Stout

قوی

Straight ovary

تخمدان مستقیم

Strain

نژاد

Striae

شیارهای طولی یا عرضی سطحی کوتیکول که ظاهری چون شیار یا شکاف دارند.

Strut

تکیه گاه های ساختمانی موجود در لایه ی مزوکوتیکول بدن که تارهای ردیفی مورب را نگه می دارند.

Stubby root nematode

نماتد ریشه سیخی - نام عمومی گونه های خانواده ی Trichodoridae (جنس های *Allotrichodorus* و *Paratrichodorus*, *Trichodorus*)

Stunt nematode

نماتد کوتولگی - نام عمومی گونه های جنس *Tylenchorhynchus* - نماتد نیشی نیز نامیده می شود.

Stuned plant

کوتولگی و پیچیدگی گیاه که در اثر خسارت نماتد ایجاد می شود.

Stylet

نیش - زایده مفتول مانند محوری پیش آمده ی باریک و توخالی دهانی اسکروتیزه شده است که در تغذیه کاربرد دارد.

Stylet aperture

منفذ جلویی نیش که نیمه انتهایی است و در بخش شکمی آن قرار دارد.

Stylet extension

امتداد استایلت - ساختار اسکروتیزه شده ی لوله ای در پایه ی odontostyle

Stylet guide

هادی نیش

Stylet nematode

نماتد نیشی - نام عمومی گونه های جنس *Tylenchorhynchus* - نماتد کوتولگی نیز نامیده می شود.

Sub-crystalline layer

پوشش اضافی موجود در روی سیست برخی نماتدهای سیستی

Stylet knobs

گره های نیش

Stylet protractor

ماهیچه های جلوبرنده نیش

Stylet shaft

جسم نیش - بخش استوانه ای نیش

Subcuticular layer

لایه هیپودرم در زیر پوست

Subdorsal	نیمه پشتی
Subfamily	زیرخانواده
Subspecies	زیرگونه
Subventral	کنار شکمی
Suckers	آرایش کوتیکولی اختصاصی تخم‌مرغی یا کروی در برخی نماتدهای نر که در جفتگیری نقش دارند.
Summer Dwarf	بیماری کوتولگی و پیچیدگی تابستانه در اثر نماتد
Stunt	کم رشدی
Superfamily	بالاخانواده
Supplementary glands	غدد اضافی
Supplements	ساختارهای حسی نر که در کوتیکول ناحیه‌ی مخرج قرار دارند.
Support cells	سلول‌های هیپودرمی که در تشکیل موهای حسی شرکت داشته موجب تغییر کوتیکول خارجی برای استقرار اندام حسی می‌شوند.

Suppression

اصطلاحی برای بیان هر نوع کاهش در تعداد نماتد یا کاهش در شدت بیماری در گیاه

Surface fuzz

تارچه‌های الکترون متراکمی که بخش خارجی پرزمانند روده را تشکیل می‌دهند.

Survival

ادامه حیات و تولید مثل

Susceptible plants

گیاهان حساس

Symbiosis

زندگی همزیستی

Sympatry

دو یا چند گونه‌ی توزیع شده در یک منطقه‌ی جغرافیایی

Synplasiomorphy

اشتراک ویژگی‌های اجدادی در بین گونه‌های مختلف

Symptom

علائم بیماری

Syncytium

سلول‌های بزرگ چند هسته‌ای که از ادغام چند سلول به وجود می‌آید.

Synergism

پدیده‌ای در بیماری مرکب که در آن تاثیر ترکیبی دو موجود زنده بر روی میزبان بیشتر از تاثیر هر یک از آنان است.

Syngonic

کنایه از تولیدمثل نر- ماده‌ای است که در آن اسپرم و سلول‌های تخم توسط یک لوله‌ی جنسی ایجاد می‌شود.

Synonym

در نامگذاری، هر یک از دو یا چند نام متفاوتی که به یک واحد رده‌بندی اختصاص داده شده است.

Syntype

هر نمونه در سری‌های شاخص که در آن نمونه‌ی شاخص تعیین نشده است.

Synxenic

ایجاد کشت نماتد در حضور یک یا چند نهاده‌ی زیستی

Systematics

مطالعه‌ی یک گروه از موجودات زنده و بررسی تنوع و خویشاوندی‌های بین آن‌ها

T

T

یک رابطه‌ی de Man که در طبقه‌بندی نماتدها اهمیت دارد و بیانگر فاصله‌ی کلواک تا جلویی‌ترین بخش بیضه به طول بدن $\times 100$ است.

Tactile

به واژه‌ی mechanoreceptors مراجعه نمایید.

Tail

بخش پسین بدن شامل ناحیه‌ی بعد از مخرج یا منفذ کلواکی تا انتهای بدن

Tail terminus

انتهای دم

Tail tip mucronate

انتهای دم زائده‌دار

Taper

باریک شونده

Tapering anteriorly

به طرف جلو باریک می‌شوند

Taxonomic category

سطح یا رتبه‌ی معین شده در طبقه‌بندی سلسله‌ای به طوری که اعضای آن واحد رده‌بندی شامل رتبه‌ی داده شده باشند.

Taxonomic character

هر ویژگی از یک عضو یک واحد رده‌بندی که با داشتن آن ویژگی با عضو واحد رده‌بندی دیگر متفاوت باشد.

Taxonomy

نظریه و پردازش طبقه‌بندی موجودات زنده (یعنی Taxis قانون و Nomos یعنی ترتیب)

Telamon

هادی کوتیکولی اسکروتیزه شده‌ی اسپیکول (جایگزین گوبرناکولوم) در strongylids که از دیواره‌ی شکمی کلواک منشأ گرفته است.

Telogonic

نوعی تخمدان یا بیضه که دارای نواحی متمایز بنیادی و رشد است که در آن سلول‌های بنیادی تنها در انتهای نوک تولید می‌شوند.

Telostome

عقبی‌ترین بخش محفظه‌ی دهانی که با telorhabdion احاطه شده است.

Terminal bulb

حباب آخری مری

Terminal web

شبکه‌ای از تارچه‌های الکترون متراکم که در زیر ریزپرزهای سلول‌های روده قرار دارند. به واژه‌ی plasma cap نیز مراجعه نمایید.

Terminus

انتهایی

Testis

اندام تولیدکننده‌ی اسپرم در سامانه‌ی تولید مثلی نر

Thick filaments

رشته‌های پروتئین ماهیچه‌ای موجود در سلول ماهیچه‌ای

Thin filaments

رشته‌های اکتین موجود در سلول ماهیچه‌ای

Three layer cuticular system

کوتیکول از ۳ لایه‌ی اصلی تشکیل شده است: نواحی بیرونی، میانی و پایه‌ای (Bird، ۱۹۷۱)

Titillae

برآمدگی‌های کوچکی که در طرفین گوبرناکولوم در خانواده‌ی Hoplolaimidae وجود دارد.

TOBRA

مخفف نام ویروس جغجغه‌ای تنباکو که با گونه‌های جنس‌های *Trichodorus* و *Paratrichodorus* منتقل می‌شود. همچنین نام عمومی ویروس لوله‌ای قابل انتقال با نماتد است. به واژه‌ی NETU viruses نیز مراجعه نمایید.

Tolerance

مقاومت - توانایی یک میزبان خوب برای غلبه بر خسارت ناشی از یک انگل

Toothlike

دندان مانند

Topotype

نمونه‌ی جمع‌آوری شده از محل شاخص

Tormogen cell

سلول هیپودرمی که باعث تغییر کوتیکول خارجی برای استقرار اندام حسی می‌شود.

Toxin

سم

Tract

مجرای گوارشی

Translaminar movement

حرکت مواد در برگ

Translocation

حرکات مواد از برگ‌گی به برگ دیگر

Transmission

انتشار ویروس از گیاه بیمار به گیاه سالم توسط نماتد ناقل

Transovarial transmission

قابلیت انتقال ویروس به نتاج از طریق تخم ناقل

Transport host

ناقل

Trap crop

گیاهی که انگل قادر است به تعداد زیاد در آن نفوذ کند ولی نمی‌تواند تکامل یافته به مرحله‌ی بلوغ برسد.

Transverse striae

شیارهای عرضی

Trichogen cell

سلول هیپودرمی مسئول ایجاد مو

Tricolumella

بخش ترشچی رحم که از ۳ ستون سلول تشکیل شده است.

Triploblastic

موجودات زنده‌ای که ۳ لایه‌ی بنیادی اکتودرم، مزودرم و اندودرم دارند.

Triradiate

دارای ۳ بازوی شعاعی (مثل مجرای مری نماتد)

Tropism

کشش - تمایل

Trophosome

تغییری است که در روده‌ی نماتدهای mermithids ایجاد می‌شود، به طوری که دیواره‌ها و مجرای روده ناپدید شده یک ساختار چند هسته‌ای ایجاد می‌گردد که با stomodeum و proctodeum مرتبط نیستند.

Truncate

دارای انتهای چهار گوش

TRV

ویروس جغجغه‌ای تنباکو

Tylenchids

نماتدهای متعلق به راسته‌ی Tylenchida که دارای نیش بوده اغلب انگل گیاهی و تعداد کمی قارچ‌خوار و وابسته به حشراتند.

Type

یک نمونه‌ی جانورشناسی که اساس نام واحد رده‌بندی است.

Type host

موجود زنده‌ای که نمونه‌ی شاخص از آن جمع‌آوری و توسط مؤلف در هنگام توصیف گونه‌ی جدید معین شده است.

Type locality

محل‌ی که نمونه‌ی شاخص از آن جمع‌آوری و توسط مؤلف در هنگام توصیف گونه‌ی جدید معین شده است.

Type species

گونه‌ای که به عنوان شاخص یک جنس تثبیت نشده تعیین شده است.

Type specimens

نمونه‌های شاخص - تمامی نمونه‌هایی که بر اساس گونه‌ی جدید توصیف و توسط مؤلف در شرح تعیین شده‌اند.

Typological thinking

مفهومی است که در آن تنوع نادیده گرفته شده است و افراد یک جمعیت به عنوان افراد کاملاً مشابه کلیشه مورد توجه قرار گرفته‌اند.

U

Ufra disease	بیماری برنج که در اثر نماتد بوجود می آید.
Unarmed nematode	نماتد بدون نیش و دندان
Underbridge	جسم کوتیکولی در انتهای مهبل در نماتد سیستی
Uniform	یکنواخت
Unsuitable host	گیاه نامناسب
Uterine	رحم
Uterine sac	کیسه رحم
Uterine tract	مجرای رحم
Uterine vagina	مهبل
Uterus	رحم

V

V

مورد استفاده در مرفومتريک نماتدها که توسط Geraert (۱۹۶۸) پیشنهاد شد و بیانگر موقعیت منفذ تناسلی ماده به عنوان درصدی از طول بدن است. (فاصله‌ی جلویی‌ترین بخش بدن تا منفذ تناسلی ماده به طول بدن $\times 100$)

Vagina

مهبل - بخش پوشانده شده از کوتیکول سامانه‌ی تولیدمثلی ماده که بین رحم و منفذ تناسلی ماده قرار گرفته است.

Vagina cuticle

کوتیکول داخل مهبل

Vagina uteri

بخشی از مهبل است که در نزدیکی رحم قرار دارد و با کوتیکول پوشانده نشده است.

Vagina vera

بخش اکتودرمی پوشانده شده با کوتیکول مهبل که در مجاورت منفذ تناسلی ماده است.

Vagrant

حالت‌های متحرک نماتد

Vagrant endoparasite

نماتد پارازیت داخلی مهاجر

Valid name

نام معتبر و قابل استفاده که قبلاً توسط یک هم‌نام یا هم‌معنی مقدم اشغال نشده است.

Valve

ساختاری که میزان یا جهت جریان مواد غذایی را تنظیم می‌کند. مثل دریچه‌ی مری -

روده‌ای یا کاردیا

Valvular apparatus

صفحات اسکروتیزه شده‌ی هلالی‌شکل یا سه‌گوش مجرای مری (در حباب میانی یا حباب انتهایی)

Vas deferens

بخشی از سامانه‌ی تولیدمثل نر، بین کیسه‌ی اسپرم و کلواک

Vector

موجود زنده‌ای که موجود دیگری را منتقل می‌کند (مثل نماتد ناقل ویروس).

Vellum

زوائد غشایی ظریف بال‌مانند که در روی جانب داخلی (شکمی) تیغه‌ی اسپیکول برخی نماتدها تشکیل می‌شوند.

Ventral

شکمی

Ventral gland

غده شکمی

Ventricular oesophagous

مری با حباب آخری غده دار

Ventricular region

بخشی از لوله‌ی غذایی که بین مری و راست‌روده قرار دارد - در روده‌ی تمایز یافته‌ی برخی نماتدها مثل *Dorylaimida*، بخش جلویی روده از میان-روده و پیش-راست‌روده تمایز یافته است.

Ventriculus

قسمت غده‌ای مری

Vermiform

باریک و بلند کرم مانند که از دو طرف مخروطی است.

Vertical resistance

مقاومت به برخی نژادهای عامل بیماری که توسط یک ژن غالب اداره می‌شود.

Vesiculate

حباب مانند - کیسه‌ای شکل

Vestibule

محفظه‌ی دهانی احاطه کننده‌ی stomatostylet

Vestigial

کنایه از یک اندام فعال و به خوبی تکامل یافته در انواع اجدادی است که در روند تکاملی در انواع اشتقاق یافته کاهش یافته است.

Vestigial posterior uterus

شاخه عقبی تخمدان

V-gene

مفهوم ژن (های) مهاجم در انگل

Virulence

توانایی نژاد، نوع بیماریزا یا افراد نماتد در تولیدمثل بر روی میزبان - درجه‌ی قابلیت بیماریزایی

Viviparous

انواعی که افراد جوان را متولد می‌کنند و تکامل در رحم ماده صورت می‌پذیرد.

VR

مورد استفاده در مرفومتريك نماتدهای criconematids که توسط de Grisse (۱۹۶۴) پیشنهاد شد و بیانگر تعداد حلقه‌های بدن از ابتدای بدن تا منفذ تناسلی ماده است.

Vulva

منفذ خروجی سامانه‌ی تولیدمثل ماده که در بخش شکمی بدن قرار گرفته است.

Vulva bridge

پل کوتیکولی درزیر شکاف فرج در نماتدهای سیستی

Vulval cone

برآمدگی مشخص انتهایی یا نیمه انتهایی منفذ تناسلی ماده در برخی نماتدهای مولد سیست

Vulva fenestra

پنجره یا حجره دو طرف فرج جهت خروج لارو در سیست‌ها

Vulval flap

پوشش کوتیکولی بر روی فرج

Vulval knobs

اندام‌های مدور موجود در دو طرف پل فرجی (مثلاً در *Heterodera graminis*)

Vulva muscles

ماهیچه‌های فرج

Vulva slit

شکاف فرج

W

Wart

ساختارهای برجسته‌ی کوتیکولی تاول مانند که عموماً در سطح شکمی بدن افراد خانواده‌ی Bunonematidae وجود دارد.

Water potential

توانایی بالقوه‌ی شیمیایی آب در واحد حجم با مقیاس فشار

Wheat gall nematode

نماتد گالی گندم - به واژه‌های ear cockle nematode و seed gall nematode مراجعه نمایید.

Wheat root knot nematode

نماتد ریشه‌گرهی گندم - نام عمومی *Meloidogyne triticoryzae*

Whiskered roots

ریشه‌های جارویی - به واژه‌ی Bearding of roots مراجعه نمایید.

Witch's Broom

جاروی جادوگر - به واژه‌ی Bearding of roots مراجعه نمایید.

Wilt plant

بیماری کوتولگی زرد که در اثر نماتد در توت فرنگی ایجاد می شود

White cysts

سیست‌های شیری رنگ

White tip

بیماری نوک سفیدی برگ برنج که در اثر نماتد ایجاد می شود

Wool

توده‌ی آب‌گیری شده‌ی لارو سن ۴ نماتد *Ditylenchus dipsaci*

Worm

کرم

Worm shaped

کرمی شکل

X

Xenic

رشد دادن یک موجود زنده در محیط کشت در حضور نهاده‌های زیستی ناشناخته

Xiphinematids

نماتدهای متعلق به جنس‌های *Xiphidorus* و *Xiphinema*

Y

Yellow disease

بیماری زردی که در اثر نماتد ریشه‌گرهی در فلفل سیاه ایجاد می شود

Yellow dwarf

بیماری کوتولگی زرد که در اثر نماتد سیستی سویا در سویا ایجاد می شود

Z

Zooparasitic

انگل جانوری

Z-organ

قطعات اسکروتیزه شده‌ی سه وجهی در تخمدان یا رحم برخی نماتدها مثل

Xiphinema basiri

Zygote

یک تخم بارور (تلقیح) شده

فهرست منابع مورد استفاده:

- Agrios, G.N. 2005. Plant Pathology (Fifth Edition). Academic Press. ISBN: 0120445654.
- Bridge, J.S. and Starr, J. 2007. Plant Nematodes of Agricultural Importance: A Colour Handbook. Wiley. ISBN: 9781840760637.
- Decker, H. 1997. Plant Nematodes and Their Control – Phytonematology. Brill Academic Publishers. ISBN: 978-9004089228.
- Holiday, P. 2001. A Dictionary of Plant Pathology (2nd Edition). Cambridge University Press. ISBN: 0521594537.
- Lee, D.L. 2002. The Biology of Nematodes. CRC Press. ISBN: 0415272114.
- Perry, R.N. and Moens, M. 2006. Plant Nematology. CABI. ISBN: 9781845930561.
- Verma, M.K. 1995. Dictionary of Plant Nematology. Agrotech Publishing Academy. Jodhpur, India. ISBN: 978-8185680149.

Ministry of Jihad-e-Agriculture
Agricultural Research, Education & Extension Organization
Iranian Research Institute of Plant Protection

Nematode Terminology

Dr. Abbas Salahi Ardakani & Dr. Mohammad Abdollahi
2011

Ministry of Jihad-e-Agriculture
Agricultural Research, Education & Extension Organization
Iranian Research Institute of Plant Protection

Nematode Terminology

**Dr. Abbas Salahi Ardakani & Dr. Mohammad Abdollahi
2011**

ISBN: 978-600-5916-05-8